

(ร่าง) คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘)
ระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี)
ฉบับปรับปรุงความคิดเห็น

งานประชุมวิชาการ ๑๐ ปี สมศ.
เรื่อง มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม
ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี)
วันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๓
ณ ห้อง Plenary Hall ๓ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization)

คำนำ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ. ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ

สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๘) ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพภายนอกโดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา ขณะเดียวกันถือเป็นการสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาเพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓) เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ของ สมศ. ที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาของการจัดตั้งสำนักงานโดยให้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และ สมศ. จะประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบที่เกิดจากกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในการเตรียมตัวเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) สมศ. จึงได้จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้เกณฑ์การประเมิน และเกณฑ์การรับรองมาตรฐานคุณภาพของ สมศ. ในการประเมินคุณภาพภายนอกสาม

สมศ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะช่วยให้การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นไปตามมาตรฐาน มีความถูกต้อง ตรงตามสภาพจริง ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินที่ สมศ. กำหนด

(ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์)

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๕
บทที่ ๑	
การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๖
๑.๑ วัตถุประสงค์ของการประเมิน	๖
๑.๒ วัตถุประสงค์ของคู่มือการประเมิน	๗
๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก	๗
๑.๔ นิยามศัพท์ที่ สมศ. กำหนดใช้	๘
บทที่ ๒	
คำอธิบายตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๑๐
๒.๑ แนวคิดและทิศทางในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามสถานศึกษาระดับปฐมวัย (๒-๕ ปี)	๑๐
๒.๒ คำนิยามของกลุ่มตัวบ่งชี้	๑๐
๒.๓ หลักเกณฑ์การกำหนดตัวบ่งชี้	๑๑
๒.๔ การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้	๑๒
๒.๕ ข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ใช้ประกอบการพิจารณา	๑๓
๒.๖ รูปแบบการประเมิน	๑๓
๒.๗ กลุ่มตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี)	๑๔
บทที่ ๓	
การรับรองมาตรฐานคุณภาพ	๘๘
๓.๑ การรับรองมาตรฐานระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี)	๘๘
๓.๒ การรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาแบบโดดเด่น	๙๐
บทที่ ๔	
กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา	๙๒
๔.๑ การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก	๙๒
๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๔
๔.๓ ขั้นตอนการประเมิน	๙๔
๔.๔ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก	๙๙
๔.๕ การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา	๙๙
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓	๑๐๐
ภาคผนวก ข กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓	๑๐๓
ภาคผนวก ค มาตรฐานการศึกษาของชาติ	๑๐๕
ภาคผนวก ง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ กระทรวงศึกษาธิการ	๑๐๙
ภาคผนวก จ มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	๑๑๓

	หน้า
ภาคผนวก ฉ มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	๑๒๐
ภาคผนวก ช มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	๑๒๕
ภาคผนวก ญ มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและ ป้องกันการบาดเจ็บในเด็กภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล รามาธิบดี	๑๓๑

บทนำ

ตามหมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๘) และการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓) เสร็จสิ้นไปแล้ว การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) จะยังคงหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๓ ที่ได้รับว่าให้การประกันคุณภาพภายนอกคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการ ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๒. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
๓. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาระดับชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน
๔. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
๖. คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรักฎษา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

นอกจากนี้ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ สมศ. ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่อง ดังนี้

- (๑) มาตรฐานที่วัดด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
- (๒) มาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารจัดการศึกษา
- (๓) มาตรฐานที่วัดด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (๔) มาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) ได้กำหนดตัวบ่งชี้จำนวน ๑๒ ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๔ มาตรฐานตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่มตัวบ่งชี้ ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน (จำนวน ๘ ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้) และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้)

บทที่ ๑

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา ให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบการประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินภายนอกโดย สมศ. ซึ่งจะดำเนินการโดยพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

๑.๑ วัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ทั่วไป

๑. เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถานศึกษาในการดำเนินพันธกิจด้านต่าง ๆ
๒. เพื่อกระตุ้นเตือนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
๓. เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
๔. เพื่อรายงานระดับคุณภาพและพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

๑. เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และกรอบแนวทาง วิธีการที่ สมศ. กำหนด และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
๒. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยสะท้อนความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ รวมทั้งมาตรการส่งเสริมและการขึ้นนำสังคมของสถานศึกษา
๓. เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ
๔. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
๕. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีทิศทางที่สอดคล้องกันในการประเมินคุณภาพภายนอกกับการประเมินคุณภาพภายใน
๖. เพื่อสร้างความร่วมมือและมีเป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการดำเนินงานสู่การพัฒนาคุณภาพร่วมกัน
๗. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. การบริหารจัดการรวมถึงการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การผลิตกำลังคนทุกระดับ การสร้างผลงานวิจัย และการให้บริการวิชาการ เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงกับความต้องการของสังคมและประเทศ
๒. สถานศึกษา หน่วยงานบริหารการศึกษ และรัฐบาล มีข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นระบบในการกำหนดนโยบายวางแผน และบริหารจัดการการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
๓. สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล และมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามจุดเน้น และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก

๑. กำหนดตัวบ่งชี้ที่มุ่งการประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ มากกว่าปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ
๒. คำนึงถึงลักษณะและประเภทของสถานศึกษา (สิ่งที่มี สิ่งที่เป็นไปได้ และสิ่งที่เป็นหัวใจ)
๓. เน้นตัวบ่งชี้ทั้งคุณภาพและปริมาณ ทั้งเชิงบวกและลบ
๔. ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัย ข้อจำกัด ตลอดจนวัฒนธรรม และความเป็นไทย
๕. ให้มีตัวบ่งชี้พื้นฐานเท่าที่จำเป็น แต่ยังคงอำนาจจำแนก โดยเพิ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม
๖. คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

๑.๒ วัตถุประสงค์ของคู่มือการประเมิน

คู่มือการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ดังนี้

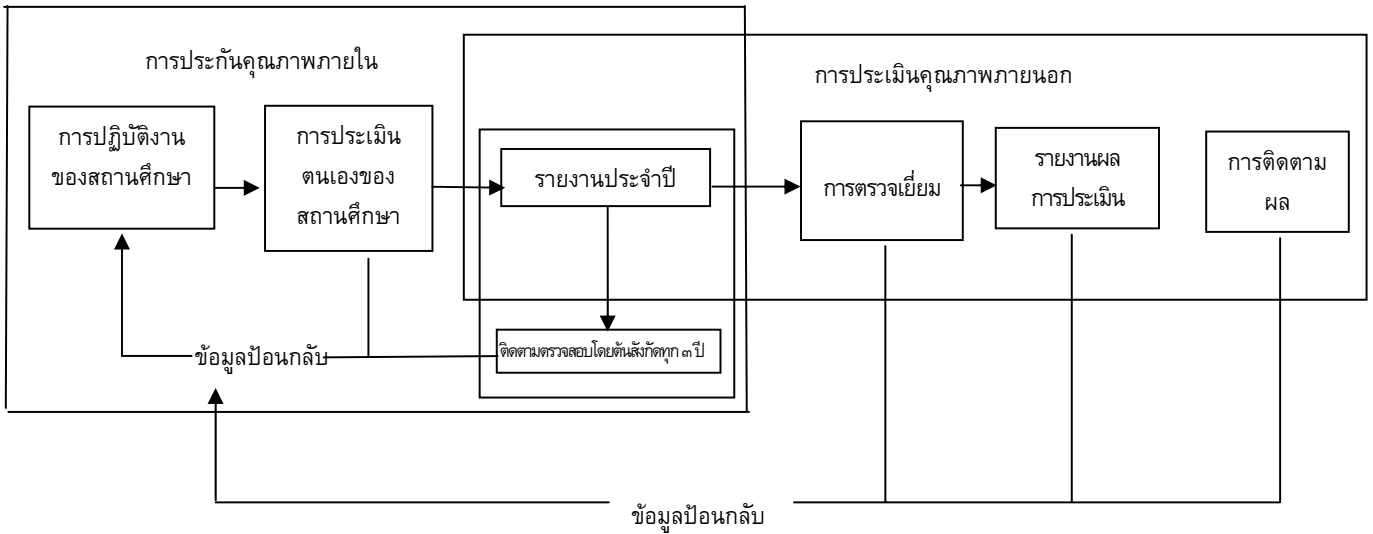
๑. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดตัวบ่งชี้ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการประเมินทุกด้านตามพันธกิจ
๒. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลสำหรับการประเมินตามตัวบ่งชี้ให้เป็นระบบ ครบถ้วน และสืบค้นได้ง่ายสำหรับเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก
๓. เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินตนเองของสถานศึกษาก่อนที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเองเป็นไปตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

ตามมาตรา ๔๘ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” ในขณะที่มาตรา ๔๘ ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันระบุถึงการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา”

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output/Outcome) ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพ

ภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้น ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยได้เชื่อมโยงให้เห็นจากแผนภาพที่ ๑.๑

แผนภาพที่ ๑.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากแผนภาพจะเห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในหรือเรียกว่ารายงานการประเมินตนเอง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบโดยต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอก โดย สมศ. ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาในทุกองค์ประกอบของคุณภาพ

๑.๔ นิยามศัพท์ที่ สมศ. กำหนดใช้

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๕) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

เด็ก หมายถึง เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่างสองปี ถึงไม่เกินหกปีบริบูรณ์ที่อยู่ในสถานศึกษา

ครู / ผู้เลี้ยงดูเด็ก หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กในสถานศึกษาระดับปฐมวัยทั้งของรัฐและของเอกชนด้วยวิธีการต่างๆ ให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก อาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ผู้ช่วยครู/ผู้ช่วยผู้เลี้ยงดูเด็ก หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วย ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ในการจัดอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่เด็กในสถานศึกษาระดับปฐมวัยตามแนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด เพื่อให้การจัดอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กเป็นไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย อาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานนั้นๆ

ผู้ใหญ่ หมายถึง ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก และ/หรือ ผู้ช่วยครู/ผู้ช่วยผู้เลี้ยงดูเด็ก

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบ หรือได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบกำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างเต็มกำลัง และความสามารถ

สถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็ก หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามมาตรา ๑๘(๑) และ ๑๘(๓) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕ ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก หรือเรียกชื่ออย่างอื่นตามกำหนดของหน่วยงานที่จัดตั้ง

คำชี้แจง เนื่องจากเด็กแต่ละวัยมีความสามารถหรือคุณลักษณะตามวัยแตกต่างกัน การประเมินคุณภาพภายนอก จึงแบ่งเด็กช่วงอายุ ๒-๕ ปี ออกเป็น ๒ กลุ่มอายุ โดยกำหนดใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

* หมายถึง เกณฑ์สำหรับเด็กวัย ๒-๓ ปี (เด็กวัย ๒-๓ ปี หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๒ ปีบริบูรณ์ถึงเด็กอายุ ๓ ปีบริบูรณ์)

** หมายถึง เกณฑ์สำหรับเด็กวัย ๓-๕ ปี (เด็กวัย ๓-๕ ปี หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไปถึงเด็กอายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน)

ทั้งนี้อายุของเด็กที่กำหนดนี้ เป็นอายุประมาณการของเด็กที่น่าจะสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้เมื่อประมาณอายุนั้น ไม่ใช่เป็นอายุตายตัว ขึ้นอยู่กับความสามารถและศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคลตามพื้นฐานของสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับตั้งแต่แรกเกิด พฤติกรรมของเด็กจึงเป็นไปตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่มีจุดตัดที่ชัดเจน โดยจะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ค่อยเป็นค่อยไป และค่อยๆพัฒนา

กรณีที่สถานศึกษาจัดชั้นเรียนของเด็กทุกช่วงอายุรวมเป็นกลุ่มเดียวกัน สถานศึกษาต้องจัดหาสัญลักษณ์ติดให้กับเด็กเพื่อเป็นเครื่องสังเกตให้ผู้ประเมินภายนอกได้ทราบช่วงอายุของเด็กด้วยว่าอยู่ในวัย ๒-๓ ปี หรือ ๓- ๕ ปี

บทที่ ๒

คำอธิบายตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

สมศ. มีแนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอกตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยมุ่งเน้นคุณภาพของเด็กเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าเด็กจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันไม่ว่าจะอยู่ที่ท้องถิ่นใดก็ตาม ระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒.๑ แนวคิดและทิศทางในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี)

๑. ประเมินอิงเกณฑ์ตามจุดเน้นของสถานศึกษา
๒. ประเมินคุณภาพภายนอกจากผลการจัดการศึกษาควบคู่กับกระบวนการโดยให้ความสำคัญกับคุณภาพและความพร้อมของเด็ก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ คุณภาพครูผู้เลี้ยงดูเด็ก การบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน กรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ มาตรการด้านความปลอดภัย และการประกันคุณภาพภายใน
๓. ประเมินโดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยพิชญพิจารณา (Peer Review)
๔. ประเมินโดยการยืนยันรายงานการประเมินตนเองที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เพื่อกระตุ้นให้การประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น
๕. ลดจำนวนตัวบ่งชี้และจำนวนมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยถ่ายโอนตัวบ่งชี้และมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้อยู่ในระบบการประกันคุณภาพภายใน

๒.๒ คำนิยามของกลุ่มตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) แบ่งเป็น ๓ กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้ข้อตกลง และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ดังนี้

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมินผลลัพธ์การปฏิบัติตามพันธกิจหลักของสถานศึกษาทุกแห่ง โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์/ผลกระทบได้ดี มีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ ผลการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายใน ตัวบ่งชี้พื้นฐานประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ ๑-๘

กลุ่มตัวบ่งชี้ข้อตกลง หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งของสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเด่น จุดเน้นของแต่ละสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และประเมินผลลัพธ์ ผลการปฏิบัติตามเอกลักษณ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ นวัตกรรม จุดเด่น ลักษณะพิเศษของหลักสูตรที่สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนด ซึ่งผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และแจ้งให้ สมศ.ทราบล่วงหน้า คือ ตัวบ่งชี้ที่ ๙ และ ๑๐

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมชี้แนะป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้ช่วยเหลือสังคมและแก้ปัญหาสังคมของสถานศึกษา เช่น การปฏิรูปการศึกษา การส่งเสริมและสืบสานโครงการตามพระราชดำริ และ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การป้องกันสิ่งเสพติด การพร้อมรับการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียน การอนุรักษ์พลังงาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง ฯลฯ โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาให้การรับรองการกำหนดตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ และ ๑๒

๒.๓ หลักเกณฑ์การกำหนดตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) ได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๓๘ กำหนดให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ ๑) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ๒) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา ๓) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ๔) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

๑. มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๖ ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน ๕ ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ ๒ ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ๑ ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

๑. ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย
๒. ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย
๓. ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย
๔. ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย
๕. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์

๑. ผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา
๒. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

๒. มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๒๔ ระบุว่า “จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก

ความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน ๑ ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๓. มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๓๙ ระบุว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน ๑ ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ๑ ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ประสิทธิผลของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

ผลการส่งเสริมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน ยกระดับมาตรฐาน และรักษามาตรฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

๔. มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๔๘ ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน ๑ ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ประสิทธิผลของระบบการประกันคุณภาพภายใน

๒.๔ การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) กำหนดให้มีตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน ๘ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักรวม ๙๐ คะแนน (จำนวน ๒๔ ตัวบ่งชี้ย่อย แต่ละตัวบ่งชี้ย่อยมีค่าน้ำหนัก ๒.๕ คะแนน ยกเว้นตัวบ่งชี้ย่อยที่ ๕.๑, ๕.๒, ๖.๑-๖.๕, ๗.๑ และ ๘ มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน ส่วนตัวบ่งชี้ย่อยที่ ๖.๖ มีค่าน้ำหนัก ๑๐ คะแนน) ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ มีจำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน (แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๒.๕ คะแนน) ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม มีจำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน (แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๒.๕ คะแนน)

๒.๕ ข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ใช้ประกอบการพิจารณา

ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม(พ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานเฉลี่ย ๓ ปีการศึกษาย้อนหลังก่อนการประเมิน (กรณีสถานศึกษาเปิดใหม่ที่มีการดำเนินงานไม่ครบ ๓ ปีการศึกษา ให้ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานเฉลี่ย ๒ ปีการศึกษาล่าสุด หรือหากมีการดำเนินงานไม่ครบ ๒ ปีการศึกษา ให้ใช้ผลการดำเนินงาน ๑ ปีการศึกษาล่าสุดก่อนการประเมิน)

๒.๖ รูปแบบการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) มีรูปแบบการประเมิน ๕ รูปแบบ ดังนี้

๑. การประเมินเชิงปริมาณ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑-๑.๒ , ๒.๑-๒.๒ , ๓.๑-๓.๒ , ๔.๑-๔.๔ , ๕.๑-๕.๒
๒. การประเมินเชิงปริมาณและเชิงพัฒนาการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒
๓. การประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑-๖.๖
๔. การประเมินเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๑-๗.๕ , ๘.๑ , ๙, ๑๐ และ ๑๒
๕. การประเมินเชิงคุณภาพและการพิจารณาผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (Better) ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑

๒.๗ กลุ่มตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี)

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ครอบคลุมมาตรฐานว่าด้วย

- ๑) ผลการจัดการศึกษา
- ๒) การบริหารจัดการศึกษา
- ๓) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ๔) การประกันคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) ประเมินมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ โดยประกอบด้วย ๓ กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๘ ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (๒ ตัวบ่งชี้) และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (๒ ตัวบ่งชี้) มีจำนวนรวมทั้งหมด ๑๒ ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้		มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	๑. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	มาตรฐานที่ ๑ ผลการจัดการศึกษา
	๒. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	
	๓. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	
	๔. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย	
	๕. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป	
	๖. ประสิทธิภาพการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	มาตรฐานที่ ๒ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	๗. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	มาตรฐานที่ ๓ การบริหารจัดการศึกษา
	๘. ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน	มาตรฐานที่ ๔ การประกันคุณภาพภายใน
กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	๙. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	มาตรฐานที่ ๑ ผลการจัดการศึกษา
	๑๐. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม	๑๑. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	มาตรฐานที่ ๑ ผลการจัดการศึกษา
	๑๒. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	มาตรฐานที่ ๓ การบริหารจัดการศึกษา

๒.๗.๑ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน เป็นตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมินผลลัพธ์การปฏิบัติตามพันธกิจหลักของสถานศึกษาทุกแห่ง โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์/ผลกระทบได้ดี มีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ ผลการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย ๘ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๘๐ คะแนน)

ลำดับที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑	เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	๕
๒	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	๕
๓	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	๕
๔	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย	๑๐
๕	เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป	๑๐
๖	ประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	๓๕
๗	ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	๑๕
๘	ประสิทธิผลของระบบการประกันคุณภาพภายใน	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๑ เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย

น้ำหนัก ๕ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านร่างกายได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกายเริ่มต้นจากส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง และจากแกนกลางไปสู่ส่วนข้าง รวมถึงการพัฒนาทักษะทางการเคลื่อนไหวร่างกายทั่วไปไปสู่การเคลื่อนไหวแบบเจาะจง และมีพฤติกรรมที่สามารถดูแลสุขอนามัยและความปลอดภัยของตนเองได้เหมาะสมตามวัย

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ลำดับที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑.๑	เด็กมีสุขภาพกายสมวัย	๒.๕
๑.๒	เด็กมีสุขนิสัยสมวัย	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ เด็กมีสุขภาพกายสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีสุขภาพกายสมวัย หมายถึง เด็กมีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างปกติ ระบบต่างๆ ของร่างกายสามารถทำงานได้อย่างปกติและมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่มีการเจริญเติบโตสมวัย เช่น มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข(*/**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่มีสมรรถภาพทางร่างกายสมวัย เช่น เล่นออกกำลังกายได้ประมาณ ๕ นาทีโดยไม่เหน็ดเหนื่อยหรือเล่นออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องได้ประมาณ ๕ นาที (*) เล่นออกกำลังกายได้ประมาณ ๑๐ นาทีโดยไม่เหน็ดเหนื่อยหรือเล่นออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องได้ประมาณ ๑๐ นาที (**)
- ๓) ร้อยละของเด็กที่มีสมรรถภาพทางกลไกสมวัย เช่น เคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี และหยิบจับสิ่งของขนาดใหญ่ได้(*/**) ใช้มือในการหยิบ จับ รับประทานได้ตามวัย (*/**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา

๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีการเจริญเติบโตตามวัย มีสมรรถภาพทางร่างกาย และมีสมรรถภาพทางกลไก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- บันทึกการชั่งน้ำหนักและส่วนสูง- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา- หลักสูตรสถานศึกษา

- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
๒.ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา กายบริหาร การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นอิสระต่างๆ - การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การจับช้อนรับประทานอาหาร การหยิบจับของเล่น การรับ-ส่งสิ่งของ - สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น เครื่องเล่นสนาม อุปกรณ์การชั่งน้ำหนักส่วนสูง อุปกรณ์การเล่นต่างๆทั้งในและนอกห้องเรียน - การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ เด็กมีสุขนิสัยสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีสุขนิสัยสมวัย หมายถึง เด็กสามารถดูแลสุขอนามัยและความปลอดภัยของตนเองได้เหมาะสมตามวัย ซึ่งจะทำให้เด็กมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี ความเป็นระเบียบ ปราศจากโรค มีความปลอดภัยและไม่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุและอุบัติเหตุต่างๆ

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่สามารถดูแลตนเองให้มีสุขนิสัยที่ดี เช่น ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังเข้าห้องน้ำ(*/**) แปรงฟันหลังรับประทานอาหาร(*/**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่รู้จักหลีกเลี่ยงการกระทำที่นำไปสู่การบาดเจ็บได้ตามวัย เช่น ไม่ปีนขึ้นไปหยิบของในที่สูง (*/**) ไม่เอานิ้วไปแหย่ในรูปลั๊กไฟ(**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีความสามารถดูแลตนเองให้มีสุขนิสัยที่ดีและรู้จักหลีกเลี่ยงการกระทำที่นำไปสู่การบาดเจ็บได้ตามวัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา- หลักสูตรสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การล้างมือก่อนเข้าห้องน้ำ หลังรับประทานอาหาร บ้วนปากแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร พฤติกรรมในการดื่มดื่มน้ำและรับประทานอาหาร
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น มุมสำหรับให้เด็กแปรงฟัน ที่ล้างมือสำหรับเด็ก ตารางอาหารและรายการอาหาร การสร้างกฎกติกาของห้องเรียน
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๒ เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย

น้ำหนัก ๕ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตาม
ขั้นพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์และ
ความรู้สึกจากการรับรู้ความรู้สึกทั่วไปสู่ความรู้สึกที่ละเอียดลึกซึ้ง จากการรับรู้ความรู้สึกของตนเองไปสู่การรับรู้ความรู้สึกของ
ผู้อื่น

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ลำดับ ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๒.๑	เด็กมีสุขภาพจิตสมวัย	๒.๕
๒.๒	เด็กมีสุนทรียภาพสมวัย	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เด็กมีสุขภาพจิตสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีสุขภาพจิตสมวัย หมายถึง เด็กแสดงความตระหนักในตนเอง มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนสำเร็จได้เหมาะสมตามวัย และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แสดงถึงสภาวะของจิตใจที่มีความสดชื่น แจ่มใส สามารถควบคุมอารมณ์ให้มั่นคงเป็นปกติ สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆได้

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่แสดงความตระหนักในตนเอง เช่น บอกความต้องการ / ความพอใจของตนเอง (**/**) ตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆได้ (***) บอกชื่อ เพศ สถานภาพและจำนวนสมาชิกในครอบครัวของตนได้(**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ เช่น ทำกิจกรรมที่เลือกเองจนสำเร็จ(*) ปฏิบัติกิจกรรมได้ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จโดยไม่ล้มเลิกกลางคัน (**)
- ๓) ร้อยละของเด็กที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เช่น ยิ้มหรือแสดงความยินดีเมื่อตนสามารถทำอะไรได้ (**/**) ยิ้ม แสดงท่าทาง หรือพูดชมเชย ในความสามารถหรือผลงานของผู้อื่น (**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none">➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีความตระหนักในตนเอง มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำกิจกรรมจนสำเร็จ และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เช่น<ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก /แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา- หลักสูตรสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
--

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น บอกความต้องการในการเข้าห้องน้ำ หิวน้ำ การเลือกของเล่น เลือกมุมการเล่น เลือกเกมที่จะเล่น พฤติกรรมความรู้สึกของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ การพูดคุยทักทายกับเพื่อนและกับครู
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น มุมแสดงผลงานของเด็ก มุมการเรียนรู้ต่างๆทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเหมือนบ้าน
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้กำลังใจกับเด็กให้ทำกิจกรรมได้จนสำเร็จ การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นและทำงานร่วมกัน

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน เช่น

- การเล่าเรื่องของเด็กเกี่ยวกับตนเอง
- ความคิดของเด็กเกี่ยวกับผลงานของตนเองและของผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ เด็กมีสุนทรียภาพสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีสุนทรียภาพสมวัย หมายถึง เด็กแสดงความชื่นชมและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ชื่นชมและซาบซึ้งต่อธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ แสดงถึงความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็ก ได้รับการฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะ ลักษณะนิสัย และเป็นรสนิยมในแต่ละบุคคล

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่แสดงความชื่นชมและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว เช่น สนใจ ชอบ อยากรู้ อยากรู้อะไร มีอารมณ์ร่วมไปกับสีสรรูปทรง ของงานศิลปะ เสียงดนตรี ทำทางและจังหวะของการเคลื่อนไหว(*/**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่แสดงความชื่นชม ซาบซึ้ง ต่อธรรมชาติ เช่น ชอบ ดินตาดินใจ สนใจใคร่รู้ธรรมชาติรอบตัวและ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (*/**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีความชื่นชมและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ชื่นชมซาบซึ้งต่อความเปลี่ยนแปลงหรือปรากฏการณ์ต่างๆทางธรรมชาติ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก / แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายนงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา- หลักสูตรสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี / การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น ความชื่นชม ซาบซึ้งต่อธรรมชาติรอบตัว กิริยาท่าทางในการชื่นชอบดนตรีหรือศิลปะที่ตนสนใจ
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น แหล่งเรียนรู้ต่างๆนอกห้องเรียน(ต้นไม้ ดอกไม้ แปลงผัก ฯลฯ)
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน เช่น

- การเล่าถึงเพลง งานศิลปะ ธรรมชาติ ที่เด็กชื่นชอบ
- การเล่าถึงประสบการณ์ทางธรรมชาติที่เด็กประทับใจ / ประสบการณ์ด้านศิลปะดนตรีที่เด็กประทับใจ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓ เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย

น้ำหนัก ๕ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านสังคมได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการติดต่อและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น จากความผูกพันใกล้ชิดพึ่งพาพ่อแม่ในครอบครัวไปสู่การพึ่งพาตนเองและการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ลำดับที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๓.๑	เด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบชั่วดีสมวัย	๒.๕
๓.๒	เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ เด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบชั่วดีสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบชั่วดีสมวัย หมายถึง เด็กสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของสถานศึกษา ในสิ่งที่ตั้งงามและสามารถบอกเหตุผลสะท้อนความเข้าใจว่าการกระทำใดถูกหรือผิดเพื่อฝึกฝนการดำเนินชีวิตให้สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่สามารถปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและสถานศึกษาได้ เช่น เก็บของเล่นหลังทำกิจกรรม(**) ไม่วิ่งไปมาในห้องเรียน(**) ขึ้นลงบันไดตามสัญลักษณ์(**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่มีความรับผิดชอบ เช่น ปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันของห้องเรียน(*) รับผิดชอบทำสิ่งที่ได้รับ มอบหมายได้ตามวัย (**)
- ๓) ร้อยละของเด็กที่มีความซื่อสัตย์ เช่น บอกได้ว่าของชิ้นใดเป็นของของตนและชิ้นใดเป็นของผู้อื่น (**)
คืนของที่เก็บได้ให้เจ้าของหรือมอบให้ผู้ใหญ่(**)
- ๔) ร้อยละของเด็กที่รู้จักผู้อื่น มีเมตตา กรุณา มีน้ำใจ เช่น แสดงถึงการรับรู้ว่าผู้ใหญ่ช่วยเหลือตนโดยการกล่าว คำขอบคุณพ่อ แม่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้ใหญ่ เพื่อน สิ่งรอบตัว(**) ชื่นชมในความสามารถ ผลงานหรือความสำเร็จของผู้อื่น (**) เด็กแสดงความอ่อนโยน สงสารและเห็นใจคนหรือสัตว์(**) เอื้อเฟื้อ/แบ่งปันสิ่งของให้กับคนที่คุ้นเคย (**)
- ๕) ร้อยละของเด็กที่รู้จักประหยัด เช่น รับประทานอาหาร นม และน้ำในปริมาณที่ตนเองเลือกอย่างคุ้มค่า (**)
ใช้ของที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า(**)
- ๖) ร้อยละของเด็กที่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือ เช่น มีมารยาทในการพูด การฟัง การไหว้ การแสดงความเคารพผู้ใหญ่ หรือการรับประทานอาหารได้เหมาะสมตามวัย (**) แสดงความเคารพหรือปฏิบัติตามหลัก ศาสนาที่นับถือได้ตามวัย(**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑. ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กสามารถปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและสถานศึกษาได้ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เมตตา กรุณา มีน้ำใจ ประหยัด ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / สมุดบันทึกความดี / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา- หลักสูตรสถานศึกษา- ป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงถึงข้อควรปฏิบัติในสถานที่ต่างๆ- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <p>➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การขึ้นลงบันไดตามทิศทางที่กำหนด การเดินแถวเข้าชั้นเรียนหรือไปรับประทานอาหาร การแสดงความเคารพ มารยาทในการพูดกับผู้ใหญ่ การกล่าวคำขอบคุณ/ขอโทษ การเดินแถว การทิ้งขยะ การปฏิบัติตามข้อตกลง การไม่หยิบฉวยสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตน การช่วยครูเก็บของ การช่วยเพื่อนใส่รองเท้า การช่วยเหลือพาน้องไปห้องน้ำ การช่วยเหลือ/แบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อน การรับประทานอาหารจนหมด การรู้จักระมัดระวังรักษาสิ่งของเครื่องใช้- การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียนในการฝึกให้เด็กรับผิดชอบ มีวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต ประหยัด เช่น การติดสัญลักษณ์ไว้ที่เครื่องใช้ของเด็ก การจัดที่ทิ้งขยะ ที่ดื่มน้ำให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ <p>➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- ความเปลี่ยนแปลงของเด็กด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเมตตากรุณา มีน้ำใจ ประหยัด ก่อนเข้าเรียนและที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ หมายถึง เด็กมีความสามารถในการติดต่อและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถปรับตัวจากการพึ่งพาผู้ใหญ่ไปสู่การพึ่งพาตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่มีมนุษยสัมพันธ์กับคนคุ้นเคย เช่น มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ที่คุ้นเคยโดยการยิ้ม พูดคุย หรือทักทายได้ตามวัย (*/**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่มีความรู้สึกร่วมกับผู้อื่น เช่น ร่วมแสดงความรู้สึกตามผู้อื่นหรือตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ยิ้ม หัวเราะ หรือ ร้องไห้ตามสถานการณ์ที่ตนรับรู้ (*/**)
- ๓) ร้อยละของเด็กที่สามารถเล่นและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เช่น สามารถเล่นด้วยตนเองแต่อยู่ใกล้เพื่อน (*) เล่นอย่างร่วมมือและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ (**)
- ๔) ร้อยละของเด็กที่สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง คำแนะนำ คำขอร้อง เช่น ปฏิบัติตามคำสั่ง คำแนะนำ หรือคำขอร้องของผู้ใหญ่ได้ตามวัย (*/**) พูดและปฏิบัติตนอย่างมีมารยาท เหมาะสมตามบริบทวัฒนธรรมที่เด็กอยู่ (**)
- ๕) ร้อยละของเด็กที่รู้จักอดทนรอคอย เช่น อดทนรอคอยที่จะได้สิ่งที่ต้องการได้ตามวัย (*/**) ควบคุมตนเองให้ทำงานจนเสร็จได้ตามวัย (*/**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา

๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีมนุษยสัมพันธ์กับคนคุ้นเคย มีความรู้สึกร่วมกับผู้อื่นตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถเล่นและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามคำสั่ง คำแนะนำ คำขอร้องของผู้ใหญ่ และรู้จักการอดทนรอคอยได้ตามวัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก /แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)

<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก - โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา - หลักสูตรสถานศึกษา - เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา - การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การเดินแถวเข้าชั้นเรียน การเดินแถวไปรับประทานอาหารและการรอกอยตามลำดับก่อนหลัง การปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนหรือของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เช่น การล้างมือหลังเข้าห้องน้ำ เป็นต้น การแสดงความเคารพและพูดจาอย่างสุภาพอ่อนน้อมกับผู้ใหญ่ การเล่นและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆร่วมกับเพื่อน การทักทายเพื่อนหรือผู้ใหญ่ การแสดงความรู้สึกของเด็กตามเหตุการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสมตามวัย - สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น ป้ายนิเทศแสดงภาพหรือสัญลักษณ์ที่เด็กต้องปฏิบัติ การจัดให้เด็กลงชื่อมาเรียนทุกวันตอนเช้าด้วยวิธีต่างๆ การติดสัญลักษณ์สิ่งของเฉพาะตัวของเด็กและช่องเก็บของส่วนตัวของเด็ก มุมแสดงผลงานของเด็ก มุมการเรียนรู้ต่างๆทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเหมือนบ้าน - การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้กำลังใจกับเด็กให้ทำกิจกรรมได้จนสำเร็จ การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นและทำงานร่วมกัน ➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การเล่าเรื่องของเด็กเกี่ยวกับการเล่นของตนเองกับเพื่อน การทำกิจกรรมต่างๆในแต่ละวัน หรือสิ่งที่ประทับใจ - พฤติกรรมและปัญหาของเด็กในการมาโรงเรียนและการเล่นกับเพื่อนๆ หรือการปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่ ๔ เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านสติปัญญาได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงทางความสามารถทางการรู้คิด โดยพัฒนาจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสและการรู้คิดเชิงรูปธรรมไปสู่ความเข้าใจในการใช้สัญลักษณ์ แล้วจึงรู้จักคิดเป็นนามธรรม รวมถึงการพัฒนาความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การคิดที่มีเหตุผล

ประกอบด้วย ๔ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ลำดับที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๔.๑	เด็กมีความใฝ่รู้สมวัย	๒.๕
๔.๒	เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องสมวัย	๒.๕
๔.๓	เด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัย	๒.๕
๔.๔	เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัย	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ เด็กมีความใฝ่รู้สมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีความใฝ่รู้สมวัย หมายถึง เด็กรักการอ่านและสนใจใฝ่รู้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว มีความต้องการในการเรียนรู้เรื่องที่ตนสนใจ มุ่งมั่นที่จะเรียนรู้อย่างเหมาะสมตามวัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่รักการอ่านตามวัย เช่น ขอบอ่านหนังสือที่ชอบหรือสนใจ (*/**) หยิบใช้หนังสือ ค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นๆ (**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่ใฝ่รู้ในเรื่องรอบตัวตามวัย เช่น มีความสนใจเรียนรู้สิ่งรอบตัวผ่านกิจกรรมและสื่อที่หลากหลายในโอกาสต่างๆ (*/**) เด็กรู้จักตั้งคำถาม สำรวจและทดลองสิ่งที่ไม่คุ้นเคย (*/**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<ul style="list-style-type: none">➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กรักการอ่านและสนใจใฝ่รู้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว เช่น<ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา- หลักสูตรสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การตั้งคำถาม การเล่านิทาน การเล่าเรื่องต่างๆจากประสบการณ์ของเด็ก การเล่นตามมุมต่างๆ
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น มุมการเรียนรู้ต่างๆในห้องเรียน มุมวิทยาศาสตร์ หนังสือนิทาน บล็อก มุมแสดงผลงานของเด็ก มุมธรรมชาติ ตู้เลี้ยงปลา แปลงเกษตร ฯลฯ
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน เช่น

- การให้เด็กเล่านิทาน หรือเล่าเรื่องที่ประทับใจ
- การให้ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก หรือผู้ปกครองเล่าถึงความชอบหรือความสนใจของเด็กในเรื่องต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๒ เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัย หมายถึง เด็กสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ จากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีการพัฒนาความสามารถในการรับรู้ จดจำ รู้คิด รู้เหตุผล และแก้ปัญหาได้ตามวัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่มีสมรรถนะในการเรียนรู้ เช่น เด็กอายุ ๒-๓ ปีมีสมรรถนะในการเล่นหรือมีความสนใจจดจ่อกับสิ่งที่ตนสนใจ หรือในการทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องประมาณ ๕-๑๐ นาที(*) ส่วนเด็กอายุ ๓-๕ ปีมีสมรรถนะหรือความสนใจได้นานประมาณ ๑๐-๑๕ นาทีหรือจนเสร็จ(**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ได้จากการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม เช่น การเคยได้รับกลิ่น การถูกลงโทษ การเคยใช้ของชิ้นนั้น (*/**)
- ๓) ร้อยละของเด็กที่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ เช่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน เช่น สี จำนวน ตำแหน่ง ตามประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับตามบริบทของครอบครัวและชุมชน (*/**)
- ๔) ร้อยละของเด็กที่สามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย เช่น ขอความช่วยเหลือหรือเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหาของผู้อื่น (*/**) ใช้การลองผิดลองถูก พุดคุย ใต้ถาม หรือสังเกต สำรวจ (**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีความตั้งใจจดจ่อในการทำกิจกรรม มีสมรรถนะในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีวิธีการจำสิ่งต่าง ๆ ได้ มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ และสามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)

<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกการสื่อสารระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครองเด็ก - โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา - หลักสูตรสถานศึกษา - เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา - การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การตั้งคำถามและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ การแก้ปัญหาในบางสิ่งบางอย่าง การพูดคุยโต้ตอบ การเล่าเรื่องต่างๆจากประสบการณ์ของเด็ก การจำสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองได้ การทำกิจกรรมที่สนใจจนเสร็จ - สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น มุมการเรียนรู้ต่างๆในห้องเรียน มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ มุมศิลปะ - การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ความเข้าใจของเด็กเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน เช่น สี จำนวน ตำแหน่ง - การให้เด็กเล่านิทาน หรือเล่าเรื่องที่ประทับใจ - การให้ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก หรือผู้ปกครองเล่าถึงกิจกรรมที่เด็กสนใจ หรือสามารถแก้ปัญหาด้วยตัวเด็กเองได้

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๓ เด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัย หมายถึง เด็กมีความเข้าใจและใช้ภาษาสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจด้วยภาษาพูด ท่าทาง สัญลักษณ์ สามารถสะท้อนความคิดและความรู้สึกภายในของเด็กได้อย่างเที่ยงตรง เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลอื่นในสังคมหรือในกลุ่มได้อย่างถูกต้องชัดเจน

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่มีความเข้าใจและใช้ภาษาพูดอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย เช่น ใช้คำที่ได้เรียนรู้ใหม่ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (***) สามารถพูดคุยโต้ตอบกับผู้อื่นได้เป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกัน (**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่มีทักษะในการอ่านอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย เช่น มีทักษะในการอ่านหนังสือได้อย่างถูกต้องด้วยการเปิดหนังสืออ่านโดยไม่กลับหัว เปิดหนังสือจากหน้าไปหลัง อ่านหนังสือจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง (***) สามารถถามเนื้อหาสาระของข้อความจากเรื่องราวในหนังสือภาพที่ตนอ่าน (***)
- ๓) ร้อยละของเด็กที่มีทักษะในการเขียนเพื่อสื่อความหมาย อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย เช่น สามารถวาดรูปขีดเขียนเส้นลักษณะต่างๆ เพื่อสื่อความหมาย (***) เขียนและอธิบายสิ่งที่ตนวาดหรือเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (**)
- ๔) ร้อยละของเด็กที่มีความเข้าใจและใช้ภาษาท่าทางและสัญลักษณ์อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย เช่น สามารถใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสาร พูดคุย (***) บอกความหมายหรือสิ่งที่ควรทำเมื่อเห็นสัญญาณหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (***)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีความเข้าใจและสามารถใช้ภาษาสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจด้วยภาษาพูด ท่าทาง สัญลักษณ์ ได้เหมาะสมตามวัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม

- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)
- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก
- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา
- หลักสูตรสถานศึกษา
- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การตั้งคำถาม การพูดคุยโต้ตอบ การเล่าเรื่องต่างๆจากประสบการณ์ของเด็ก การอ่าน การเขียน
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น มุมการเรียนรู้ต่างๆในห้องเรียน หนังสือนิทาน บล็อก อุปกรณ์การทำศิลปะ มุมแสดงผลงานของเด็ก
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน เช่น

- การให้เด็กเล่านิทาน หรือเล่าเรื่องที่ประทับใจ
- การให้เด็กอธิบายสิ่งที่ตนวาดหรือขีดเขียน

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๔ เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัย หมายถึง เด็กสามารถสร้างภาพขึ้นในจิตใจ คาดเดาหรือคาดหมายว่าสิ่งนั้นน่าจะเป็นอย่างไร สามารถคิดได้หลากหลายและคิดในสิ่งที่แปลกใหม่จากเดิม จนนำไปสู่การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ รูปแบบความคิดใหม่ หรือกระบวนการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้ตามวัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ร้อยละของเด็กที่ถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ผ่านการทำงานศิลปะ เล่าเรื่อง เล่นเกมภาษา เช่น ทำงานศิลปะตามความคิดของตนเอง (*/**) เล่นเลียนแบบ(*) เล่นบทบาทสมมุติร่วมกับผู้อื่นโดยเพิ่มความซับซ้อนตามวัย (**)
- ๒) ร้อยละของเด็กที่ทดลองวิธีการใหม่ๆ ในการทำสิ่งต่าง ๆ เช่น ทดลองใช้สิ่งของหรือเล่นด้วยวิธีการแตกต่างหลากหลาย (*/**)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๐.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๑.๕
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➢ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กสามารถถ่ายทอดความคิดผ่านการทำงานศิลปะ เล่าเรื่อง เล่นเกมภาษา และทดลองใช้หรือเล่นด้วยวิธีการแตกต่างหลากหลายได้เหมาะสมตามวัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก /แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก /สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา- หลักสูตรสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การคิดวิธีการเล่นที่แปลกใหม่ การเล่าความคิดของเด็กผ่านการทำงานศิลปะ การเล่าเรื่อง เล่นเกม
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น มุมบล็อก มุมอาชีพ มุมบ้าน มุมศิลปะ
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน เช่น

- การเล่าประสบการณ์ที่ผ่านมาของเด็กในการทดลองหรือทำสิ่งใหม่ๆได้

ตัวบ่งชี้ที่ ๕ เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป หมายถึง เด็กมีทักษะและความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ตามพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัย

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ลำดับที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๕.๑	เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย	๕
๕.๒	เด็กมีความรู้พื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย หมายถึง เด็กมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการสร้างองค์ความรู้ตามพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญาสมวัย

ประเด็นการพิจารณา

ร้อยละของเด็กที่มีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย ได้แก่

- ๑) เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย เช่น การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก การรักษาสุขภาพ การรักษาความปลอดภัย
- ๒) เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย เช่น ดนตรีสุนทรีภาพ การเล่น และคุณธรรมจริยธรรม
- ๓) เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านสังคมสมวัย เช่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ การรับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น การแก้ปัญหาในการเล่น การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย
- ๔) เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย เช่น การคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนกและการเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์(พื้นที่/ระยะ) เวลา

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๓.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๔.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญาเหมาะสมตามวัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก /แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก /สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)

- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก
- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา
- หลักสูตรสถานศึกษา
- รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา
- สรุปผลร้อยละของเด็กที่มีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้าน
- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ เด็กมีความรู้พื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีความรู้พื้นฐานตามพัฒนาการสมวัย หมายถึง เด็กมีความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับตนเองและเรื่องราวรอบตัวตามพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคมและสติปัญญาสมวัย

ประเด็นการพิจารณา

ร้อยละของเด็กที่มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและเรื่องราวรอบตัวได้ตามวัย ได้แก่

- ๑) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น รู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือกับผู้อื่น เรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และมารยาทที่ดีต่อผู้อื่น
- ๒) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก เช่น รู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน
- ๓) ธรรมชาติรอบตัวเด็ก เช่น รู้เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน
- ๔) สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เช่น รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่ปฏิบัติได้ตามประเด็นการพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ต้องปรับปรุง	๑.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ควรปรับปรุง	๒.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	พอใช้	๓.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดี	๔.๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าเด็กที่มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและเรื่องราวรอบตัวได้ตามวัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก /แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก /สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม- แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก

- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา
- หลักสูตรสถานศึกษา
- รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา
- สรุปผลร้อยละของเด็กที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตนเองและเรื่องราวรอบตัวได้ตามวัย
- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๖ ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

น้ำหนัก ๓๕ คะแนน

คำอธิบาย

ประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ หมายถึง ผลสำเร็จของการจัดการศึกษา ซึ่งเกิดจากการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม การจัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่างๆสำหรับการทำกิจกรรมของเด็ก ตามสถานการณ์ที่ครู / ผู้เลี้ยงดูเด็กกำหนดขึ้น จนเด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อเด็กและผู้ปกครองเด็ก เพื่อให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ประกอบด้วย ๖ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ลำดับ ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๖.๑	ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย	๕
๖.๒	ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ	๕
๖.๓	ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม	๕
๖.๔	ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา	๕
๖.๕	ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว	๕
๖.๖	ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก	๑๐

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ ครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย หมายถึง ครูผู้เลี้ยงดูเด็กจัดมวลประสบการณ์สำคัญให้เด็กได้เรียนรู้ โดยการเชื่อมโยง ผสมผสาน และสัมพันธ์กับชีวิตจริงได้อย่างมีความหมาย ทำให้เด็กมีความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะสำคัญต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างเหมาะสมตามวัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) โน้มน้าวให้เด็กรับประทานอาหารครบหมู่ ตีมน้ำสะอาดและ/หรือนม อย่างเพียงพอประมาณ ๖๐๐-๘๐๐ มิลลิลิตรต่อวัน
- ๒) ดูแลให้เด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคที่จำเป็นตามวัย
- ๓) จัดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตัวเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
- ๔) จัดกิจกรรมให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก มัดใหญ่ และการประสานสัมพันธ์ของทักษะกลไก
- ๕) จัดโอกาสให้เด็กเล่นเกม ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของเด็กแต่ละคน
- ๖) สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในการรักษาความสะอาด ป้องกันโรค และความปลอดภัยแก่ร่างกาย

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
ครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๒ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๑.๐
ครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	ควรปรับปรุง	๒.๐
ครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	พอใช้	๓.๐
ครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	ดี	๔.๐
ครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๖ ข้อ	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<ul style="list-style-type: none">➤ หลักฐานที่แสดงว่าครูผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านร่างกาย เช่น<ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครูผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ- บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง- หลักสูตรสถานศึกษา

<ul style="list-style-type: none"> - โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม - แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา - เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา - การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การสังเกต ประเมินและการบันทึกพฤติกรรมเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในแต่ละวัน การเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นเกม ออกกำลังกาย เล่นอิสระ หรือเล่นกลางแจ้ง การสร้างกฎเกณฑ์ให้เด็กปฏิบัติตามเพื่อการสร้างนิสัยที่ดี การแนะนำให้เด็กรู้จักประโยชน์ของอาหารกลางวันที่ได้รับประทาน การกระตุ้นให้เด็กดื่มน้ำสะอาดอย่างเพียงพอ เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง การตรวจสอบสุขภาพเด็กประจำวัน - การจัดสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียน ➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๒ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ
 หน้าที่ ๕ คะแนน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ หมายถึง ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กจัดมวล
 ประสบการณ์สำคัญให้เด็กได้เรียนรู้ โดยการเชื่อมโยง ผสมผสาน และสัมพันธ์กับชีวิตจริงได้อย่างมีความหมาย ทำให้เด็ก
 มีความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะสำคัญต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาทางอารมณ์และจิตใจอย่างเหมาะสมตามวัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) สนับสนุนให้เด็กรู้จักควบคุมตนเอง อดทนรอคอย และมุ่งมั่นตั้งใจ
- ๒) สนับสนุนให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
- ๓) จัดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และความพอใจของเด็ก
- ๔) จัดโอกาสให้เด็กได้ชื่นชมและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว หรือสัมผัสกับความมหัศจรรย์ของธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
- ๕) จัดโอกาสให้เด็กได้สื่อสารความคิดหรือประสบการณ์ของตนผ่านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๑.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	ควรปรับปรุง	๒.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	พอใช้	๓.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	ดี	๔.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ หลักฐานที่แสดงว่าครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก - แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก - ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) - บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก - สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ - บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง - หลักสูตรสถานศึกษา - โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม
--

- แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา
- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

- ข้อมูลจากการสังเกต เช่น
 - การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
 - การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การสังเกต ประเมินและการบันทึกพฤติกรรมเด็ก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ
 - การจัดสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียน
- ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๓ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม
 น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กจัดมวลประสบการณ์สำคัญให้เด็กได้เรียนรู้ โดยการเชื่อมโยง ผสมผสาน และสัมพันธ์กับชีวิตจริงได้อย่างมีความหมาย ทำให้เด็กมีความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะสำคัญต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาทางสังคมอย่างเหมาะสมตามวัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และการปฏิบัติต่อผู้อื่น
- ๒) ส่งเสริมให้เด็กมีความประพฤติดี เช่น มีมารยาท มีวินัย รับผิดชอบ เมตตา กรุณา มีน้ำใจ ซื่อสัตย์ กตัญญู
- ๓) ส่งเสริมให้เด็กประหยัด
- ๔) ส่งเสริมให้เด็กชื่นชมธรรมชาติและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- ๕) ส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือ
- ๖) จัดโอกาสให้เด็กเรียนรู้การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- ๗) จัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้อย่างร่วมมือกับเพื่อนเป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๒ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๑.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓-๔ ข้อ	ควรปรับปรุง	๒.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	พอใช้	๓.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๖ ข้อ	ดี	๔.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๗ ข้อ	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ หลักฐานที่แสดงว่าครู/ผู้เลี้ยงดูส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม เช่น <ul style="list-style-type: none"> - แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก - แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก - ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) - บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก - สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ - บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง

- หลักสูตรสถานศึกษา
- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม
- แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา
- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การสังเกต ประเมินและการบันทึกพฤติกรรมเด็ก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในแต่ละวัน เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง มาปฏิบัติงานตรงเวลา แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ใช้กิริยาวาจาสุภาพ การฝึกให้เด็กรู้จักการไหว้ การกล่าวขอบคุณเมื่อผู้ใหญ่ให้ของ ขอโทษเมื่อทำผิด รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น ปิดน้ำหลังเลิกใช้ รับประทานอาหารจนหมด และรู้จักการอดออม ฝึกการสวดมนต์ไหว้พระหรือปฏิบัติตามหลักศาสนาที่นับถือ เปิดโอกาสให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เปิดโอกาสให้เด็กเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
- การจัดสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียน

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๔ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กจัดมวลประสบการณ์สำคัญให้เด็กได้เรียนรู้ โดยการเชื่อมโยง ผสมผสาน และสัมพันธ์กับชีวิตจริงได้อย่างมีความหมาย ทำให้เด็กมีความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะสำคัญต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาทางสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) จัดกิจกรรมให้เด็กสืบค้น สำรวจ และตั้งคำถามเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว
- ๒) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่าถึงสิ่งที่ทำ ทบทวนประสบการณ์เดิม ทบทวนเรื่องที่เด็กควรรู้ หรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ
- ๓) เปิดโอกาสให้เด็กคุ้นเคยกับหนังสือและได้อ่านหนังสือตามวัย
- ๔) จัดกิจกรรมแบบบูรณาการเป็นรายบุคคล กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ผ่านกิจกรรมแบบบูรณาการที่เด็กได้เล่นและลงมือกระทำ เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดและทักษะเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา สังคม ดนตรี กีฬา ที่เหมาะสมกับบริบท วัฒนธรรมของเด็ก
- ๕) ส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๑.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	ควรปรับปรุง	๒.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	พอใช้	๓.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	ดี	๔.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ

- บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง
- หลักสูตรสถานศึกษา
- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม
- แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา
- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น การสังเกต ประเมินและการบันทึกพฤติกรรมเด็ก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในแต่ละวัน เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นถึงสิ่งต่างๆ จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำโครงงานหรือฝึกทักษะการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองและแสดงความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ ส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยกับหนังสือและได้อ่านหนังสือ
- การจัดสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียน

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ดูแลเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๕ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว หมายถึง ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเด็กและครอบครัวของเด็ก เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาเด็กและทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพิจารณา

ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีคุณลักษณะดังนี้

๑) สร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงกับเด็ก เช่น

- ตอบสนองต่อความรู้สึกของเด็กอย่างอบอุ่นโดยการสบตา ใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม ให้สัมผัสที่แสดงความรักต่อเด็ก
- มีอารมณ์มั่นคงสม่ำเสมอในการดูแลร่างกายและอารมณ์ของเด็ก
- รับรู้และสนับสนุนความพยายามในการทำกิจกรรมของเด็ก
- ตอบสนองอารมณ์ทางบวกและลบของเด็กอย่างทันที่ด้วยวิธีการที่เหมาะสมโดยการปลอบโยน สนับสนุนและช่วยเหลือ ไม่ใช้ความรุนแรงทั้งทางกายและวาจา

๒) ยอมรับในความเป็นตัวตนของเด็ก เช่น

- ยอมรับและให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความคิดของเด็ก
- รับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ล้อเลียนหรือทำให้เด็กรู้สึกอับอาย

๓) ปฏิบัติกับเด็กอย่างให้เกียรติและเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ภาษา เพศ หรือภูมิหลังทางวัฒนธรรม และสร้างเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าของความแตกต่าง เช่น

- ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กในการปฏิบัติกับผู้อื่นต่างวัย ต่างฐานะ ผู้ที่อ่อนแอกว่า
- ฝึกให้เด็กยอมรับและมองผู้อื่นในแง่บวกที่ดีหรือเชิงบวก เช่น ความสามารถที่แตกต่าง ความคิดเห็นที่แตกต่าง แง่มุมที่ดีของคนอื่น

๔) ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพระหว่างเด็ก ดังนี้

- เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและเรียนรู้ร่วมกัน
- สนับสนุนการฝึกทักษะทางสังคมและการสร้างมิตรภาพของเด็กโดยช่วยเด็กในการเข้าร่วมการเล่น การยืดระยะเวลาและพัฒนาการคุณภาพการเล่นกับเพื่อน
- ช่วยเหลือเด็กแก้ไขความขัดแย้ง โดยการให้เด็กบอกความรู้สึก เล่าปัญหา และทดลองวิธีการอื่น ๆ ในการแก้ปัญหา
- ให้คำแนะนำแก่เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมให้เรียนรู้กติกาของห้องเรียน
- ปลุกฝังให้เด็กเอื้ออาทรต่อกัน รู้จักปลอบโยนกันโดยฝึกให้ทำเป็นประจำจนติดเป็นนิสัย

๕) ปฏิบัติกับผู้ปกครองอย่างให้เกียรติ ดังนี้

- สื่อสารสองทางอย่างสม่ำเสมอกับผู้ปกครอง
- ไม่นำความลับในครอบครัวของเด็กไปเผยแพร่
- รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองด้วยความเป็นมิตรผ่านคำพูด น้ำเสียง และท่าทาง
- สนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

เกณฑ์การให้คะแนน

- ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ที่ปฏิบัติตามได้ตามเกณฑ์การพิจารณา
- เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๑.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	ควรปรับปรุง	๒.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	พอใช้	๓.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	ดี	๔.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กสร้างสัมพันธที่มั่นคงกับเด็ก ยอมรับในความเป็นตัวตนของเด็ก ปฏิบัติกับเด็กอย่างให้เกียรติและเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ภาษา เพศ หรือภูมิหลังทางวัฒนธรรม สร้างเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าของความแตกต่าง ส่งเสริมมิตรภาพระหว่างเด็ก และปฏิบัติกับผู้ปกครองเด็กอย่างให้เกียรติและยอมรับนับถือ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก - แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก - แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) และแฟ้มผลงานของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก - บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก / สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ - บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง - หลักสูตรสถานศึกษา - โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม - แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา - เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <p>➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา - บุคลิกภาพและการปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น มีอารมณ์ที่มั่นคงสม่ำเสมอ พุดจาสุภาพ การโอบกอดในขณะรับส่งเด็ก การใช้คำพูดที่ไพเราะ การให้กำลังใจกับเด็กให้เกิดความพยายาม การอธิบายให้เหตุผลแนะนำเมื่อเด็กทำผิด ปลอดภัยนให้กำลังใจเมื่อเด็กกำลังเสียใจ รับฟังความคิดเห็นของเด็กและให้อิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ มีการสื่อสารพูดคุยกับผู้ปกครองเด็กอย่างสม่ำเสมอ - การจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียน <p>➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กชอบมาโรงเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๖ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก น้ำหนัก ๑๐ คะแนน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ๑๐ คะแนน)

คำอธิบาย

ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก หมายถึง ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และความแตกต่างเป็นรายบุคคลอย่างสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น สังคม และวัฒนธรรมของเด็ก

ประเด็นการพิจารณา

ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีคุณลักษณะดังนี้

- ๑) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กตามวัยอย่างเหมาะสมตามบริบทของท้องถิ่น เช่น
 - จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับอายุ ความพร้อม พัฒนาการ และวิธีการเรียนรู้ของเด็กตามบริบทของสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เด็กอาศัยอยู่
 - บันทึกและประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนอย่างสม่ำเสมอ
 - ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนให้สามารถใช้งานได้จริงและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
- ๒) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เด็กมีโอกาสในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เช่น
 - เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับภูมิหลัง วัฒนธรรมท้องถิ่น ความสนใจ ประสบการณ์ ความต้องการ ความสามารถ และวิธีการเรียนรู้ของเด็ก
 - จัดกิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่มได้อย่างสมดุลกัน
 - จัดกิจกรรมที่มีกติกาก่อนและไม่มีกติกาก่อน (structured and unstructured) ได้อย่างสมดุลกัน
- ๓) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและร่างกายของเด็ก เช่น
 - ดูแลรักษาและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ ของเล่น ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก
 - ซ่อมแซมและทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ ของเล่นให้สะอาดและปลอดภัยอยู่เสมอ
 - ดูแลระดับการใช้เสียงของตน การใช้อุปกรณ์ทางเสียง และการใช้ระดับแสงให้เหมาะสมกับกิจกรรม
 - ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ คอมพิวเตอร์ อย่างจำกัดและระมัดระวัง โดยคำนึงถึงการใช้อินเทอร์เน็ตให้เหมาะสมกับวัย
- ๔) จัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เช่น
 - จัดโอกาสและสถานที่ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัส และได้รับอากาศที่สดชื่น
 - จัดสถานที่อย่างเพียงพอให้เด็กพักผ่อน และมีเวลาพักผ่อนประมาณ ๑-๒ ชม./วัน
 - จัดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้และเลือกวัสดุ อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาและพัฒนาการของเด็กทุกด้าน เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้สำรวจ ทดลอง ค้นพบ และเรียนรู้ความคิดรวบยอดพื้นฐาน
- ๕) จัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น และสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม เช่น
 - จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนคล้ายบ้าน ให้เด็กรู้สึกปลอดภัย มีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมต่างๆที่ผู้ดูแลเด็กจัดไว้ให้ในห้องเรียน
 - จัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม

๖) จัดสภาพแวดล้อมที่ป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก เช่น

- จัดตารางกิจกรรมประจำวันที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับธรรมชาติและความสามารถของเด็ก
- จัดกิจกรรมที่เด็กต้องใช้พลังและกิจกรรมที่ให้เด็กผ่อนคลายอย่างสมดุลกัน
- มีวิธีการจัดเวลาให้เด็กได้เตรียมตัวก่อนเริ่มกิจกรรมใหม่

๗) มีการวางแผนและจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น

- มีการวางแผน และจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- เลือกใช้เครื่องมือการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลายและเหมาะสม มีการจดบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างต่อเนื่อง

๘) ติดตาม บันทึก และประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น

- ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างครอบคลุมทุกด้านและเหมาะสมกับเด็ก โดยใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน
- ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล และมีการจดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ
- ประเมินการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน

๙) นำผลการประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านไปใช้เพื่อการพัฒนาเด็กและพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น

- แปลผลข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยอิงกรอบพัฒนาการตามวัยและเป้าหมายของการจัดประสบการณ์ของสถานศึกษา
- นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาเด็กและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๑๐) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนนำผลประเมินไปพัฒนาเด็ก เช่น

- เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แจ้งข้อมูลของเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรม พัฒนาการการเรียนรู้ หรือ ข้อห่วงใยจากผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ
- สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- สื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับความก้าวหน้าและแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา

๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๔ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๒.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕-๖ ข้อ	ควรปรับปรุง	๔.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๗-๘ ข้อ	พอใช้	๖.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๙ ข้อ	ดี	๘.๐
ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่(ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป)มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑๐ ข้อ	ดีมาก	๑๐.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑. ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และความแตกต่างเป็นรายบุคคลอย่างสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น สังคม วัฒนธรรมของเด็ก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก- สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ- บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง- หลักสูตรสถานศึกษา- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <p>➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา- การปฏิบัติของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างวันในสถานศึกษา เช่น สังเกต บันทึกและประเมินพฤติกรรมเด็ก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในแต่ละวัน จัดเก็บร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การถ่ายภาพ การถ่ายวีดิโอ การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็ก สร้างแบบประเมินและแบบบันทึกการทำกิจกรรมต่างๆของเด็กเพื่อการติดตามสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็กเป็นระยะๆ ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะๆแล้วนำผลมาสรุปพัฒนาการเด็กตามเกณฑ์ทั้ง ๔ ด้าน นำผลประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านมาใช้เพื่อการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก พูดคุย สอบถาม สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้านเด็ก จัดประชุมผู้ปกครอง ส่งจดหมาย จัดกล่องรับฟังความคิดเห็น เพื่อสื่อสารและรายงานความก้าวหน้าในการพัฒนาเด็ก- การจัดบรรยากาศภายในให้มีมุมประสบการณ์ต่างๆที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ให้มีบรรยากาศคล้ายบ้าน- การจัดบรรยากาศภายนอกห้องเรียน ให้มีพื้นที่สำหรับเด็กทำกิจกรรมต่างๆ <p>➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน</p>

ตัวบ่งชี้ที่ ๗ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

น้ำหนัก ๑๕ คะแนน

คำอธิบาย ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ผลของการใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด จัดกระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

ประกอบด้วย ๕ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ลำดับที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๗.๑	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา	๕.๐
๗.๒	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีครู/ ผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอ และมีคุณภาพ	๒.๕
๗.๓	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ	๒.๕
๗.๔	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ	๒.๕
๗.๕	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๑ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา หน้าหลัก ๕.๐ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบที่กฎหมายกำหนด เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างคุ้มค่า

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพของความเป็นผู้นำ เช่น มีความรู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ รับผิดชอบ กล้าหาญ วางตัวดี ยุติธรรม อดทน กระตือรือร้น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ส่วนรวม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พินิจพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่าง มีเหตุผล
- ๒) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหาร เช่น มีการจัดโครงสร้างและระบบการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ (PDCA) ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือทุกฝ่ายเพื่อพัฒนางาน ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำผลประเมินไปนิเทศและพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมาย
- ๓) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการ เช่น มีความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร จัดให้มีการประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและสังคม จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรระดับการปฐมวัย ให้เชื่อมต่อกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๔) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถด้านการบริหารงบประมาณ เช่น มีระบบการดำเนินงานประมาณที่คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ บริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จัดภารกิจให้ครอบคลุมกับการเสนอของประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน/บัญชี พัสดุและสินทรัพย์ การตรวจสอบติดตามและประเมินผล ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รณรงค์ให้บุคลากรมีความประหยัดและใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า
- ๕) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา ช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ร่วมมือกับครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กในการป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาในบทบาทของ สมาคม ชมรมผู้ปกครอง
- ๖) คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ หลากหลาย และมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุหรือผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาปฐมวัย
- ๗) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา เช่น กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบในสาระหลักสูตร กำกับติดตาม การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้เข้ารับการศึกษ้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ เสนอแนะและมีส่วนร่วมในการบริหาร

วิชาการ งบประมาณ งานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมถึง การสืบสานจารีตประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เห็นชอบแผนรายงานผลการดำเนินงานประจำปีก่อนเสนอต่อสาธารณชน

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. จำนวนข้อที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. กรณีมีผู้บริหารสถานศึกษาหลายคนให้ประเมินเป็นกลุ่มบุคคลตามบริบทที่แท้จริงของสถานศึกษา
๓. เทียบเคียงเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๒ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๑.๐
มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓-๔ ข้อ	ควรปรับปรุง	๒.๐
มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	พอใช้	๓.๐
มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๖ ข้อ	ดี	๔.๐
มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๗ ข้อ	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบที่กฎหมายกำหนด เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างคุ้มค่า เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรสถานศึกษา - โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม - แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา - รายงานการประเมินตนเอง / รายงานประจำปี - คำสั่งสถานศึกษา / คำสั่งมอบหมายงาน - เอกสารงานธุรการ-การเงินของสถานศึกษา - เอกสารประชาสัมพันธ์ต่างๆ - บันทึกการนิเทศภายใน - บันทึกการประชุมครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก - บันทึกการประชุมกรรมการสถานศึกษา - บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง - แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม - แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก - ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) - เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- ห้องธุรการ ห้องพักรู/ผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีการจัดระบบระเบียบให้มีการสะดวกต่อการบริหารงาน
- บรรยากาศการทำงานที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน หลักฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ตรวจสอบได้
- มีข้อมูลสารสนเทศที่มีความเป็นปัจจุบัน เป็นประโยชน์ ค้นหาง่าย
- การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน และการใช้ประโยชน์
- ป้ายนิเทศ บอร์ดประชาสัมพันธ์

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๒ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอ และมีคุณภาพ
 หน้าที่ ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอและมีคุณภาพ หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการให้มีครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอเหมาะสม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้สามารถจัดการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล

ประเด็นการพิจารณา

๑) มีการบริหารจัดการให้มีจำนวนครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กครบห้อง และมีจำนวนผู้ใหญ่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ดังนี้

- เด็กอายุ ๒-๓ ปี มีสัดส่วนผู้ใหญ่ต่อเด็ก = ๑ : ๗ - ๑๐
- เด็กอายุ ๓-๕ ปี มีสัดส่วนผู้ใหญ่ต่อเด็ก = ๑ : ๑๐ - ๑๕

หมายเหตุ ผู้ใหญ่ หมายถึง ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กและผู้ช่วยครู/ผู้ช่วยผู้เลี้ยงดูเด็ก

๒) มีการบริหารจัดการให้มีสัดส่วนจำนวนเด็กต่อห้องเหมาะสม ดังนี้

- เด็กอายุ ๒-๓ ปี มีสัดส่วนจำนวนเด็กต่อห้อง = ๑๐ - ๑๔ : ๑
- เด็กอายุ ๓-๕ ปี มีสัดส่วนจำนวนเด็กต่อห้อง = ๑๔ - ๒๐ : ๑

๓) มีการคัดเลือกและพัฒนาครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

- มีการคัดเลือกครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กให้เหมาะสมที่จะทำงานกับเด็ก
- ส่งเสริมพัฒนาครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรในสถานศึกษา
- ส่งเสริมพัฒนาให้ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กมีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก
- ส่งเสริมให้ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กได้รับการอบรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่ต่ำกว่า ๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๔) มีการคัดเลือกและพัฒนาครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กให้มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ คือ มีการบริหารจัดการให้ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กอย่างน้อยร้อยละ ๗๕ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย / อนุบาลศึกษา หรือกำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยที่ได้เข้ารับการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและได้รับการอบรมให้สามารถเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. จำนวนข้อที่ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการได้ตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์	ต้องปรับปรุง	๐.๕
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	ควรปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	พอใช้	๑.๕
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	ดี	๒.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๔ ข้อ	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑. ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <p>➤ หลักฐานที่แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการให้มีครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอเหมาะสม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก / สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ- บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง- หลักสูตรสถานศึกษา- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <p>➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา- การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน และการใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ <p>➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน</p>

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๓ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนองต่อความต้องการ ความสนใจของเด็ก และปลอดภัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) สถานศึกษามีที่ตั้งเป็นสัดส่วน มีอาณาเขตชัดเจน ตั้งอยู่ห่างจากแหล่ง ระบายน้ำ ฝุ่นละออง กลิ่น เสียงรบกวน และพื้นที่เสี่ยงต่ออันตราย
- ๒) มีพื้นที่ภายนอกเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเด็ก และมีการจัดสรรพื้นที่อย่างชัดเจน สำหรับเป็นสนามเด็กเล่น การเล่นอิสระ และการทำกิจกรรมนอกห้องเรียน
- ๓) มีพื้นที่สนามเด็กเล่นและมีเครื่องเล่นที่เหมาะสม ปลอดภัยสำหรับเด็ก
- ๔) มีพื้นที่สำหรับจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนให้แก่เด็ก
- ๕) มีการจัดสถานที่พักผ่อนและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง
- ๖) มีการจัดสถานที่สำหรับเก็บน้ำสะอาดเพื่อดื่มและใช้อย่างเพียงพอ
- ๗) มีการจัดพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ เพียงพอ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน
- ๘) มีการจัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น สวยงาม

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. จำนวนข้อของสถานศึกษาที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๓ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๐.๕
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔-๕ ข้อ	ควรปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๖ ข้อ	พอใช้	๑.๕
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๗ ข้อ	ดี	๒.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๘ ข้อ	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

๑.ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
<p>➤ หลักฐานที่แสดงถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนองต่อความต้องการ ความสนใจของเด็ก และปลอดภัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก

- ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)
- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก / สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ
- บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง
- หลักสูตรสถานศึกษา
- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม
- แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา
- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา

๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น

- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา
- การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน และการใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๔ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมภายในอาคารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนองต่อความต้องการ ความสนใจของเด็ก และปลอดภัย

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) ตัวอาคารมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ประตู หน้าต่างอยู่ในสภาพดี สามารถเข้าออกได้หลายทาง ปลั๊กไฟติดตั้งอยู่สูงจากพื้นมากกว่า ๑.๕ เมตรและมีฝาปิดป้องกันเด็กเล่น
- ๒) พื้นที่ในห้องเรียนแบ่งเป็นสัดส่วนสำหรับการทำกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบ มีพื้นที่ว่างสำหรับการนั่งทำงานที่พื้นห้อง และมีพื้นที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ของครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กและของเด็ก
- ๓) ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็กตามเกณฑ์คือ พื้นที่ห้องไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ ตารางเมตร ต่อเด็ก ๑ คน
- ๔) ภายในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้ดี
- ๕) โต๊ะ เก้าอี้ ของเล่น และของใช้ มีขนาดเหมาะสม จำนวนเพียงพอ สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็ก
- ๖) มีการจัดที่พักสำหรับเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วน
- ๗) มีสถานที่สำหรับการจัดเตรียมเครื่องดื่ม ของว่าง และอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ รวมถึงสถานที่ทำความสะอาดภาชนะ และจัดเก็บภาชนะที่สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ
- ๘) มีพื้นที่สำหรับใช้ในการแปรงฟัน ล้างมือ และทำความสะอาดร่างกายเด็ก พร้อมอุปกรณ์ทำความสะอาด ที่จำเป็นและเหมาะสมกับเด็ก
- ๙) มีน้ำสะอาดสำหรับบริโภค เด็กมีแก้วน้ำส่วนตัว และมีการล้างและจัดเก็บที่ถูกสุขลักษณะ
- ๑๐) มีการติดตั้งเครื่องตัดไฟ และอุปกรณ์ดับเพลิงที่พร้อมใช้งาน สายยางหรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ในการดับไฟ และมีช่องทางฉุกเฉินที่สามารถพาเด็กออกนอกศูนย์พัฒนาเด็กได้อย่างปลอดภัย
- ๑๑) มีห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมกับวัย สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอกับการใช้งานของเด็ก มีน้ำสำหรับชำระล้าง มีแสงสว่างและการระบายอากาศที่ดี
- ๑๒) มีถังขยะที่สะอาด มีฝาปิดมิดชิด อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี และมีการจัดเก็บออกจากตัวอาคารทุกวัน เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. จำนวนข้อของสถานศึกษาที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๕ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๐.๕
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๖-๘ ข้อ	ควรปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๙-๑๐ ข้อ	พอใช้	๑.๕
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑๑ ข้อ	ดี	๒.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๑๒ ข้อ	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑. ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <p>➤ หลักฐานที่แสดงถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมภายในอาคารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนองต่อความต้องการ ความสนใจของเด็ก และปลอดภัย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก / สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ- บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง- หลักสูตรสถานศึกษา- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <p>➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา- การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และการใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ <p>➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน</p>

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๕ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า เพื่อให้มีระบบการจัดการสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) มีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยในการดูแลเด็กเพื่อให้ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก และผู้ปกครองปฏิบัติตาม
- ๒) มีการอบรมบุคลากร และครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการจัดการความปลอดภัยในเด็กเป็นประจำทุกปี
- ๓) มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาบันองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานต่างๆในเรื่องการป้องกันด้านความปลอดภัยและการบาดเจ็บในเด็ก
- ๔) มีระบบเฝ้าระวังและวิเคราะห์ความเสี่ยง เช่น มีแผนเฝ้าระวังและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีการบันทึกการบาดเจ็บของเด็กรายบุคคล มีการเดินสำรวจเพื่อค้นหาจุดเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ มีการสำรวจและบันทึกข้อมูลเป็นประจำสม่ำเสมอตลอดปี มีการประเมินผลที่นำไปสู่การดำเนินกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงที่มีความต่อเนื่องและยั่งยืน
- ๕) มีกิจกรรมเพื่อการแก้ปัญหาและป้องกันความปลอดภัยที่ครอบคลุมทั้ง ๖ ด้าน อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ได้แก่ ความปลอดภัยของอาคาร ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ (ของใช้ ของเล่น อุปกรณ์การเรียนรู้) การเดินทางปลอดภัย ระบบป้องกันภัยจากบุคคล ระบบฉุกเฉิน(แผนฝึกซ้อมการป้องกันภัย ฝึกการกู้ชีพ หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ดับเพลิง) และความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. จำนวนข้อของสถานศึกษาที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาไม่มีการดำเนินการหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๐.๕
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	ควรปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	พอใช้	๑.๕
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	ดี	๒.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๕ ข้อ	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑. ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <p>➤ หลักฐานที่แสดงว่ามีการบริหารจัดการทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า เพื่อให้มีระบบการจัดการสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก/แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก / แบบสำรวจรายการพฤติกรรมเด็ก- แบบบันทึกสุขภาพเด็ก / บันทึกพัฒนาการของเด็ก / สมุดรายงานประจำตัวเด็ก- ผลงานเด็ก / แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)- บันทึกการสื่อสารระหว่างครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก / สารสัมพันธ์ / แผ่นพับ- บันทึกการเยี่ยมบ้าน / การประชุมผู้ปกครอง- หลักสูตรสถานศึกษา- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วีดิทัศน์กิจกรรม- แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา- เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <p>➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เกมการศึกษา- การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน และการใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ <p>➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน</p>

ตัวบ่งชี้ที่ ๘ ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน

หน้าหลัก ๕ คะแนน

คำอธิบาย

ให้เลือกใช้ตัวบ่งชี้ย่อยตามประเภทของสถานศึกษา ตามมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๑ ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

(สำหรับสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็ก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย เขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (กรุงเทพฯและเมืองพัทยา) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(ของรัฐหรือของเอกชน) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน(ของรัฐหรือของสถานประกอบการ) กระทรวงกลาโหม (กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ) สำนักนายกรัฐมนตรี(กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน) กระทรวงศึกษาธิการ(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) กระทรวงยุติธรรม(สำนักสังคมสงเคราะห์))

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒ พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

(สำหรับสถานศึกษาประเภทโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้แก่ โรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนเอกชน)

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๑ ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ กำกับดูแลสถานศึกษา (สำหรับสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็ก)

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประเด็นการพิจารณา

- ๑) มีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษารวมถึงการวางแผนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง
 - มีแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย และมีรายละเอียดสำคัญเพียงพอต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
 - มีการจัดระบบการดำเนินงานและระบบสารสนเทศที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ที่บุคลากรทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติได้
- ๒) มีการปฏิบัติตามแผน นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และนำผลมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ใช้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นเครื่องมือในการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยนำผลมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารของสถานศึกษา
- ๓) มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้เพื่อการตัดสินใจและปรับปรุงพัฒนางานตามพันธกิจให้เกิดผลดี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีการนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ในการตัดสินใจและวางแผนปรับปรุงพัฒนางานตามพันธกิจให้สำเร็จและเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา
- ๔) มีการประเมินระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบถ่วงดุลโดยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา/ผู้แทนชุมชน/ผู้แทนผู้ปกครอง และมีการเสนอผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ/ต้นสังกัด อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง หมายถึง กรรมการสถานศึกษา/ผู้แทนชุมชน/ผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา และมีการเสนอผลการดำเนินการดังกล่าวต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ/ต้นสังกัด และสาธารณชน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ๕) มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเองอย่างมีคุณภาพ สามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. จำนวนข้อของสถานศึกษาที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. เทียบเคียงค่าร้อยละเฉลี่ยเป็นระดับคะแนนตามระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และค่าน้ำหนัก ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาไม่มีการดำเนินการ หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	ควรปรับปรุง	๒.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	พอใช้	๓.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	ดี	๔.๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๕ ข้อ	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา :

<p>๑. ประเมินผลจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ</p> <p>➤ หลักฐานที่แสดงถึงความสำเร็จของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรสถานศึกษา - โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา / ภาพถ่าย / วิดีทัศน์กิจกรรม - แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา - รายงานการประเมินตนเอง / รายงานประจำปี - บันทึกการประชุมครู / บันทึกการประชุมกรรมการสถานศึกษา - คำสั่งสถานศึกษา / คำสั่งมอบหมายงาน - เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒. ประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <p>➤ ข้อมูลจากการสังเกต เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ห้องธุรการ ห้องผู้บริหาร ห้องพัสดุ/ผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีการจัดระบบระเบียบให้มีการสะดวกต่อการบริหารงาน - บรรยากาศการทำงานที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน หลักฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ <p>➤ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน</p>

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒ พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

(สำหรับสถานศึกษาประเภทโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย)

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณและเชิงพัฒนาการ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงที่ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อที่ ๑๔ ระบุว่า “กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน” ที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ตามกฎกระทรวงฯ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัดจะเป็นคะแนนที่สามารถสะท้อนประสิทธิผลของคุณภาพการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้ ดังนั้นในการประเมินตัวบ่งชี้นี้จะใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด ไม่ต้องทำการประเมินใหม่ โดยมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร/ตำรา วิธีการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการศึกษา)
๒. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๓. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
๔. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๕. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
๖. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๗. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
๘. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์การพิจารณา

ใช้คะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยต้นสังกัดย้อนหลัง ๓ ปี โดยใช้คะแนนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ประกอบด้วย ๒ กรณี ได้แก่

เกณฑ์ที่ใช้ประเมิน	ค่าน้ำหนัก คะแนน
กรณีที่ ๑ เฉพาะสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกปี ๒๕๕๔ ใช้คะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยต้นสังกัด ๑ ปี คือ ปี ๒๕๕๓ เป็นคะแนนของตัวบ่งชี้ที่ ๘ จากคะแนนเต็ม ๕ คะแนน	๕
กรณีที่ ๒ สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ใช้คะแนนเฉลี่ยจากคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด แบ่งเกณฑ์การพิจารณาและเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้	๕
๑. ใช้คะแนนเฉลี่ยจากคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด	๒.๕
๒. ดูพัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	๒.๕

แนวทางการพิจารณา กรณีที่ ๒ สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด (๕ คะแนน)

แบ่งเกณฑ์การพิจารณาเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ใช้คะแนนเฉลี่ยจากคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด (๒.๕ คะแนน) โดยมีตัวอย่างการใช้ข้อมูลคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในในการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- สถานศึกษาที่ประเมินคุณภาพภายนอก ปี ๒๕๕๕ ใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมิน ๒ ปี คือ ปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๓

- สถานศึกษาที่ประเมินคุณภาพภายนอก ปี ๒๕๕๖ ใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมิน ๓ ปี คือ ปี ๒๕๕๕, ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๓

วิธีการคำนวณตามเกณฑ์การพิจารณา ข้อ ๑

คำนวณหาค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด ดังนี้

ผลรวมของคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยต้นสังกัด <hr style="width: 80%; margin: 0 auto;"/> จำนวนปี
--

เกณฑ์การให้คะแนน

นำคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้จากข้อ ๑ มาพิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนนที่ได้	๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน	๕ คะแนน
เกณฑ์การพิจารณา	มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ๑.๕๑	มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๑ - ๒.๕๐	มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๑ - ๓.๕๐	มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๑ - ๔.๕๐	มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๑ ขึ้นไป

การคิดคะแนนถ่วงน้ำหนักข้อ ๑

$\frac{\text{คะแนนที่ได้}}{๕}$	X ๒.๕	=	คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์
			การพิจารณาข้อ ๑

๒. คูณพัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (๒.๕ คะแนน) ดังนี้

ใช้คะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด ย้อนหลัง ๓ ปี โดยมีตัวอย่างการใช้ข้อมูลคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด ดังนี้

- สถานศึกษาที่ประเมินคุณภาพภายนอก ปี ๒๕๕๕ ใช้คะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ๒ ปี คือ ปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๓

- สถานศึกษาที่ประเมินคุณภาพภายนอก ปี ๒๕๕๖ ใช้คะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ๓ ปี คือ ปี ๒๕๕๕, ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๓

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ผลการดำเนินงาน
๐	มีระดับพัฒนาการลดลง
๑	ไม่มีพัฒนาการ <u>หรือ</u> มีระดับพัฒนาการคงที่
๒	มีพัฒนาการดีขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ <u>หรือ</u> มีคะแนนคงเดิมตั้งแต่ระดับคุณภาพดีมากขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๑ ขึ้นไป)

การคิดคะแนนถ่วงน้ำหนักข้อ ๒

$\frac{\text{คะแนนที่ได้}}{๒}$	X ๒.๕
--------------------------------	-------

= คะแนนถ่วงน้ำหนัก
ตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๒

เกณฑ์การให้คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๘ กรณีที่ ๒

คะแนนรวมของตัวบ่งชี้ที่ ๘ =

คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณา
ข้อ ๑ + ข้อ ๒

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๐.๐๐ – ๑.๕๐	ต้องปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๑.๕๑ – ๒.๕๐	ควรปรับปรุง	๒.๐
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๒.๕๑ – ๓.๕๐	พอใช้	๓.๐
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๓.๕๑ – ๔.๕๐	ดี	๔.๐
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๔.๕๑ – ๕.๐๐	ดีมาก	๕.๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

- รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

๒.๗.๒ กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งของสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเด่น จุดเน้นของแต่ละสถานศึกษา ที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และประเมินผลลัพธ์ ผลการปฏิบัติตามเอกลักษณ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ นวัตกรรม จุดเด่น ลักษณะพิเศษของหลักสูตรที่สถานศึกษาแต่ละแห่ง กำหนด ซึ่งผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และแจ้งให้ สมศ.ทราบล่วงหน้า ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน)

ลำดับ ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๙	ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง สถานศึกษา	๒.๕
๑๐	การพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๙ ผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา หมายถึง ผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงานตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาซึ่งกำหนดไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โดย สมศ.จะประเมินตามอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การพิจารณา

- ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานโดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
- มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ
- มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ผลการดำเนินงานบรรลุตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา และเกิดผลกระทบที่ดีต่อชุมชน ท้องถิ่น
- ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่เป็นไปตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจด้านผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด และเป็นที่ยอมรับของชุมชน ท้องถิ่น

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๑ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๐.๕
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ควรปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๓ ข้อ	พอใช้	๑.๕
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๔ ข้อ	ดี	๒.๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๕ ข้อ	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมทั้งแผนกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

๒. แผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในด้านต่างๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

๔. หลักฐานการได้รับการยอมรับ การได้รับรางวัล หรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีในการขับเคลื่อนอัตลักษณ์ เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

๕. ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการดำเนินงานของสถานศึกษานั้นๆ เช่น โรงเรียนที่เน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ กีฬา วิทยุทศ สองภาษา เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดเน้น จุดเด่น หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติงานโดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์การดำเนินงาน โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
๒. มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
๓. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๔. ผลการดำเนินงานบรรลุตามจุดเน้น จุดเด่น หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของสถานศึกษา และเกิดผลกระทบที่ดีต่อชุมชนท้องถิ่น
๕. สถานศึกษามีเอกลักษณ์ตามจุดเน้น จุดเด่น หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะที่กำหนด และได้รับรางวัลจากองค์กรภายนอกที่แสดงถึงการยอมรับในเอกลักษณ์นั้น

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๑ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๐.๕
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ควรปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๓ ข้อ	พอใช้	๑.๕
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๔ ข้อ	ดี	๒.๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๕ ข้อ	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการกำหนดเอกลักษณ์ จุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษา
๒. แผนกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ จุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความคิดเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเอกลักษณ์ จุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษาที่กำหนด หรือผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจนถือเป็นเอกลักษณ์ จุดเน้นหรือจุดเด่นของสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับ

๔. เอกสารหลักฐานการได้รับการยอมรับ การได้รับรางวัล หรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น
๕. ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๗.๓ กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมชี้แนะป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้ช่วยเหลือสังคมและแก้ปัญหาสังคมของสถานศึกษา เช่น การปฏิรูปการศึกษา การส่งเสริมและสืบสานโครงการตามพระราชดำริ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การป้องกันสิ่งเสพติด การพร้อมรับการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียน การอนุรักษ์พลังงาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ การแก้ปัญหาคอขวด การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง ฯลฯ โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาให้การรับรองการกำหนดตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑๑	ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	๒.๕
๑๒	ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ และ Better ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนด มาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งในสถานศึกษาและ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา โดยเน้นการแก้ปัญหา ท้องถิ่นที่มีการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม รวมทั้งมีการน้อมนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ การพัฒนาบุคลากร

เกณฑ์การพิจารณา

ข้อที่ ๑ ดูจากการดำเนินโครงการพิเศษที่สถานศึกษากำหนดเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา ทั้งในสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากร ตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ (๒ คะแนน) ดังนี้

๑. มีการดำเนินการโครงการพิเศษ อย่างน้อย ๒ โครงการ ต่อปีการศึกษา
๒. มีการดำเนินงานเข้าสู่ระบบตามวงจรคุณภาพ (PDCA)
๓. บรรลุเป้าหมายตามแผนของโครงการพิเศษไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐
๔. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในโครงการพิเศษ
๕. มีผลกระทบที่เกิดประโยชน์ เกิดแบบอย่างและสร้างคุณค่าต่อสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน	๕ คะแนน
ปฏิบัติ ได้ ๑ ข้อ	ปฏิบัติ ได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติ ได้ ๓ ข้อ	ปฏิบัติ ได้ ๔ ข้อ	ปฏิบัติ ได้ ๕ ข้อ

การคิดคะแนนถ่วงน้ำหนักข้อที่ ๑

$\frac{\text{คะแนนที่ได้}}{๕}$	X ๒
--------------------------------	-----

= คะแนนถ่วงน้ำหนัก
ตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑

ข้อที่ ๒ คู่มือการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาที่ดีขึ้นจากการแก้ปัญหา (BETTER) เช่น ปัญหาผู้เรียนขาดสารอาหาร ปัญหาท้องอืด การแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่น การส่งเสริมการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามศักยภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา การมีแบบอย่างการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ฯลฯ (๓ คะแนน) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน (BETTER)

คะแนน	เกณฑ์การประเมินคุณภาพ
๑	ตั้งแต่ร้อยละ ๕๐ - ๗๕ ของจำนวนโครงการที่สถานศึกษาดำเนินการมีผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา รวมทั้งจากการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากร
๒	ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป ของจำนวนโครงการที่สถานศึกษาดำเนินการมีผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา รวมทั้งจากการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากร
๓	สถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างของการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา รวมทั้งจากการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากร

เกณฑ์การให้คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๑๑

คะแนนรวมของตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ =

$\frac{\text{คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณา ข้อ ๑+ คะแนน Better ข้อ ๒}}{๒}$

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๐.๐๐ – ๑.๕๐	ต้องปรับปรุง	๐.๕
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๑.๕๑ – ๒.๕๐	ควรปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๒.๕๑ – ๓.๕๐	พอใช้	๑.๕
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๓.๕๑ – ๔.๕๐	ดี	๒.๐
สถานศึกษาได้คะแนนรวม ๔.๕๑ – ๕.๐๐	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. โครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินงาน รวมทั้งความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรม
๒. รายงานการประชุมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง
๓. รายงานสรุปผลโครงการทุกโครงการ พร้อมแบบประเมินผลโครงการ
๔. หลักฐาน เอกสาร ข้อมูลที่แสดงถึงการปฏิบัติ
๕. หลักฐาน เอกสาร ข้อมูลที่แสดงถึงการเกิดผลกระทบที่เกิดประโยชน์ เกิดแบบอย่างและสร้างคุณค่าต่อสถานศึกษา และ/หรือชุมชนรอบสถานศึกษา
๖. ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒ ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สมศ. และ/หรือ หน่วยงาน สนับสนุน เช่น สำนักงานประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น โดยกรณีสถานศึกษาของรัฐบาล ควรมีการกำหนดมาตรการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อตกลงในการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรกับรัฐบาลโดย พิจารณาตามผลการประเมินสถานศึกษาในรอบสอง ดังนี้

๑. กลุ่มที่ต้องพัฒนาไปสู่มาตรฐาน คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินยังไม่ได้รับการรับรอง
๒. กลุ่มที่ต้องยกมาตรฐาน คือ สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองและมีผลการประเมินในระดับดี
๓. กลุ่มที่ต้องรักษามาตรฐาน คือ สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองและมีผลการประเมินในระดับดีมาก

เกณฑ์การพิจารณา

พิจารณาจากผลการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการดำเนินงานประจำปี ตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามกลุ่มสถานศึกษา

๑. มีแผนการดำเนินงานประจำปีตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามกลุ่มสถานศึกษา โดยใช้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกและผลการประเมินคุณภาพภายใน (กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่เคยได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองให้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัด)
๒. มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานสนับสนุน และหน่วยงานอื่นๆ
๓. มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบครบวงจรคุณภาพ (PDCA)
๔. มีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานประจำปีไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐
๕. มีผลกระทบที่เกิดการพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน ยกระดับมาตรฐาน และรักษามาตรฐาน

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนตามค่าน้ำหนัก
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๑ ข้อ	ต้องปรับปรุง	๐.๕
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ควรปรับปรุง	๑.๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๓ ข้อ	พอใช้	๑.๕
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๔ ข้อ	ดี	๒.๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้ ๕ ข้อ	ดีมาก	๒.๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. โครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินงาน รวมทั้งความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้
๒. รายงานการประชุมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง
๓. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
๔. เอกสาร หลักฐาน ข้อมูลที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบครบวงจรคุณภาพ (PDCA) ของสถานศึกษา
๕. เอกสาร หลักฐาน ข้อมูลที่แสดงถึงการเกิดผลกระทบที่เกิดการพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน ยกเว้นมาตรฐาน และรักษามาตรฐานของสถานศึกษา
๖. ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓

การรับรองมาตรฐานคุณภาพ

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) มีแนวทางการพิจารณาให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา ๒ แนวทาง คือ การรับรองมาตรฐานระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) และการรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาแบบโดดเด่น โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณารับรองมาตรฐานคุณภาพ ดังนี้

๓.๑ การรับรองมาตรฐานระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี)

การรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษารอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) พิจารณาข้อมูลจากการประเมินตัวบ่งชี้ที่เชื่อมโยงไปสู่การรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษา ดังนี้

๑. การให้คะแนนรายตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) กำหนดให้มีตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน ๘ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนัก ๙๐ คะแนน (จำนวน ๒๔ ตัวบ่งชี้ย่อย แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๒.๕ คะแนน ยกเว้นตัวบ่งชี้ย่อยที่ ๕.๑ , ๕.๒ , ๖.๑-๖.๕ , ๗.๑ และ ๘ มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน ส่วนตัวบ่งชี้ย่อยที่ ๖.๖ มีค่าน้ำหนัก ๑๐ คะแนน) ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ มีจำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน (แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๒.๕ คะแนน) และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม มีจำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน (แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๒.๕ คะแนน)

๒. การคำนวณผลการประเมิน

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นนำเสนอโดยคำนวณผลเป็นรายตัวบ่งชี้และแยกตามแต่ละประเภทของตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ ในการคำนวณทศนิยมใช้ทศนิยม ๒ ตำแหน่ง หากทศนิยมตำแหน่งที่สามมีค่าตั้งแต่ ๐.๐๐๕ ขึ้นไปให้ปัดขึ้น และนำเสนอผลการประเมินในภาพรวมเพื่อใช้พิจารณาการตัดสินผลและรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษา ดังรายละเอียดตามตาราง

ประเภทของตัวบ่งชี้	จำนวนตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
ตัวบ่งชี้พื้นฐาน	๘	๙๐	
ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	๒	๕	
ตัวบ่งชี้ที่เป็นมาตรการส่งเสริม	๒	๕	
ภาพรวม	๑๒	๑๐๐	

๓. การตัดสินผลการประเมินคุณภาพภายนอก

เป็นการนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบเพื่อพิจารณาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดมิติของการพิจารณาทั้งรายตัวบ่งชี้ ประเภทของตัวบ่งชี้ และในภาพรวมตามเกณฑ์การตัดสินผล ดังรายละเอียดตามตาราง

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๔.๕๑ – ๕.๐๐	ดีมาก
๓.๕๑ – ๔.๕๐	ดี
๒.๕๑ – ๓.๕๐	พอใช้
๑.๕๑ – ๒.๕๐	ควรปรับปรุง
๐.๐๐ – ๑.๕๐	ต้องปรับปรุง

๔. การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) ที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี) จาก สมศ. จะต้องแสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกตามหลักเกณฑ์ที่ สมศ. กำหนด ดังนี้

๑. การรับรองมาตรฐานระดับตัวบ่งชี้

- ๑) มีคะแนนเฉลี่ยรวมตัวบ่งชี้พื้นฐานตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป (อย่างน้อย ๗๒ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๙๐ คะแนน)
- ๒) มีตัวบ่งชี้ย่อยที่มีคะแนนไม่ต่ำกว่าระดับดี อย่างน้อย ๒๓ ตัวจากทั้งหมด ๒๘ ตัว
- ๓) ไม่มีตัวบ่งชี้ย่อยตัวใดมีคะแนนอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับพอใช้

๒. การรับรองมาตรฐานในภาพรวม

- ๑) สถานศึกษามีผลประเมินคุณภาพภายนอกในระดับสถานศึกษาตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
- ๒) สถานศึกษามีผลประเมินคุณภาพภายนอกระดับมาตรฐาน อยู่ในระดับดีขึ้นไปไม่ต่ำกว่า ๓ มาตรฐานใน ๔ มาตรฐาน (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป หรือ ๓.๗๕ คะแนนขึ้นไป)
- ๓) สถานศึกษาไม่มีมาตรฐานใดอยู่ระดับปรับปรุง (คะแนนน้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือน้อยกว่า ๒.๕๑ คะแนน)

ทั้งนี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) นั้น เป็นการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก จึงเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวมจึงเป็นการยืนยันสภาพจริง ไม่ตัดสินได้-ตก หรือ ผ่าน-ไม่ผ่าน กำหนดแต่เพียงว่า “ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. แล้ว”

๓.๒ การรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาแบบโดดเด่น

เพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและเพิ่มพูนศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่องสู่ความเป็นเลิศ จึงมีแนวทางการประเมินแบบโดดเด่น เพื่อสร้างความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาในทุกกระดับ ซึ่งสถานศึกษาสามารถขอรับการประเมินแบบโดดเด่นเพิ่มเติมได้

แนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาแบบโดดเด่น ระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) คือ แนวทาง “๑ ช่วย ๙” (๑ สถานศึกษา ช่วย ๙ สถานศึกษา) กล่าวคือ สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินจะต้องเป็นแกนนำให้สถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายการพัฒนาอีก ๙ แห่ง ให้ก้าวสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. จากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม โดยมีเงื่อนไขในการขอรับการประเมิน ดังนี้

๑. เป็นการประเมินระดับสถานศึกษาตามความสมัครใจ โดยสถานศึกษาเป็นผู้ขอรับการประเมินเอง
๒. สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพจาก สมศ. ทุกระดับชั้นที่เปิดสอน และมีผลการประเมินในภาพรวมระดับดีมากเท่านั้น จากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๓)
๓. สถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายการพัฒนาของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่น ต้องเป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ในระดับควรปรับปรุง หรือระดับพอใช้ หรือระดับดีเท่านั้น
๔. สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่นจะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามตามปกติ ดังนั้น สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่นจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองให้ครอบคลุมประเด็นตามแนวทางการขอรับการประเมินแบบโดดเด่น และตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้อื่นๆที่สถานศึกษาใช้รายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและจัดส่งมายัง สมศ. เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามตามปกติ
๕. สถานศึกษา จำนวน ๙ แห่ง ในเครือข่ายการพัฒนาของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่น จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาตามกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม เช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่นๆ ซึ่งจะต้องมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามเพิ่มขึ้น ครบทั้ง ๙ แห่ง
๖. สถานศึกษาในเครือข่ายการพัฒนาของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่นนั้น อาจจะเป็นสถานศึกษาในระดับการศึกษาเดียวกัน หรือต่างระดับกันก็ได้ เช่น สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่น มีสถานศึกษาในเครือข่ายการพัฒนาเป็นศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน ๒ แห่ง และเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๗ แห่ง เป็นต้น โดยจะตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือต่างพื้นที่กันก็ได้

ขั้นตอนในการขอรับการประเมินแบบโดดเด่น มีดังนี้

๑. สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับการประเมินแบบโดดเด่น ต้องเสนอโครงการแจ้งให้ สมศ. ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย ๖ เดือน หรืออย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษา พร้อมด้วยข้อมูลและแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินแบบโดดเด่นตามแนวทางที่เลือก เช่น แจ้งรายชื่อสถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายการพัฒนา จำนวน ๙ แห่ง พร้อมแผนการพัฒนาสถานศึกษาในเครือข่าย และระยะเวลาที่ใช้เพื่อการพัฒนา เป็นต้น เพื่อที่ สมศ. จะได้จัดกลุ่มสถานศึกษาและเตรียมการประเมินเป็นการเฉพาะ
๒. คณะกรรมการบริหาร สมศ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการ วิชาการหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพพ.)
๓. สมศ. แจ้งผลการพิจารณาแก่สถานศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการ
๔. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานและรายละเอียดโครงการตามที่ได้รับความเห็นชอบจาก สมศ.
๕. สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามและการประเมินแบบโดดเด่น
๖. ประกาศผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามและการผลประเมินแบบโดดเด่น
๗. สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินแบบโดดเด่นจะได้รับประติมากรรมคุณภาพ เพื่อแสดง ฌ สถานศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สถานศึกษามีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น
๒. ผู้เรียน ผู้ปกครอง มีแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
๓. การศึกษาของประเทศไทยจะได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและศักยภาพของสถานศึกษาในเครือข่ายการพัฒนาของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่น จะต้องแสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นสิ่งที่ได้ดำเนินการร่วมกันจริง การพัฒนาที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์หรือเป็นไปตามแผนการพัฒนาที่สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินเป็นผู้ริเริ่ม ร่วมดำเนินการ และกำกับติดตามตลอดระยะเวลาที่กำหนด จนเกิดผลต่อการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครู ผู้บริหาร และพัฒนาสถานศึกษาโดยรวมจนเกิดผลสำเร็จอย่างแท้จริง และสถานศึกษาในเครือข่ายการพัฒนาของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่น ทั้ง ๙ แห่งมีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศต่อไปได้แม้จะไม่มีสถานศึกษาหลักเป็นผู้ดูแล

บทที่ ๔

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย ๑) การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก ๒) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ ๓) ขั้นตอนการประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายนอก หมายถึง บุคคลทั้งที่เป็นนักวิชาการ/วิชาชีพ หรือผู้ประกอบการ/ผู้แทนชุมชน ที่มีคุณสมบัติตามที่ สมศ. กำหนด และได้รับการรับรองจาก สมศ. ให้ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ซึ่งผู้ประเมินภายนอก ก็คือ คุณหมอโรงเรียนนั่นเอง

๑. บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินภายนอก

ในการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้ประเมินภายนอกจะต้องปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ โดยยึดถือบทบาทในลักษณะ “เพื่อนร่วมวิชาชีพ” และเป็น “กัลยาณมิตร” กับสถานศึกษาและชุมชนที่ต่างฝ่ายต่างเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หน้าที่สำคัญของคุณประเมินภายนอก มีดังนี้

- ๑) ตรวจสอบสถานศึกษา สร้างความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพให้กับบุคลากรของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง
- ๒) รวบรวมข้อมูล และตรวจสอบหลักฐานข้อมูลเพื่อยืนยันสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่สถานศึกษาได้รายงานไว้ในรายงานการประเมินตนเอง และตามหลักฐานที่สะท้อนสภาพความเป็นจริงที่ไม่ได้อยู่ในรายงานการประเมินตนเอง
- ๓) ตรวจสอบกระบวนการและวิธีการที่สถานศึกษาใช้ในการพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานรวมทั้งหลักฐานที่ระบุในรายงานการประเมินตนเองว่ามีความเหมาะสม ครบคลุม และน่าเชื่อถือเพียงใด
- ๔) ตรวจสอบผลการพัฒนาที่เทียบเคียงกับเป้าหมาย/แผนพัฒนาของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่ สมศ. กำหนดเพื่อการประเมินภายนอก รวมทั้งตรวจสอบเป้าหมาย/แผนพัฒนาที่สถานศึกษาดำเนินการต่อไป เพื่อดูความสอดคล้องกับผลการประเมิน
- ๕) ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการประเมินภายนอก พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
- ๖) รายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาต่อ สมศ.

๒. จรรยาบรรณของผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายนอกและหน่วยประเมินต้องรักษาจรรยาบรรณในฐานะผู้ประเมินภายนอก ดังต่อไปนี้

- ๑) ทำการประเมินคุณภาพภายนอกด้วยตนเอง
- ๒) มีความเที่ยงตรง เป็นกลาง โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ รายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริงอย่างชัดเจน มีเหตุผล มีหลักฐานสนับสนุน และมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ยอมให้อิทธิพลใดมาเบี่ยงเบนผลการประเมินให้ผิดไปจากความเป็นจริง และต้องไม่รายงานเท็จหรือรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง
- ๓) ต้องไม่ประพฤติให้เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของตนหรือแก่ชื่อเสียงของ สมศ.
- ๔) รักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศส่วนบุคคลและสถานศึกษาที่ได้รับระหว่างการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างเคร่งครัด

- ๕) ไม่รับและไม่เรียกร้องในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เช่น ไม่รับอำมิสสินจ้าง รางวัล ของขวัญ ของกำนัล การต้อนรับ การรับรอง เป็นต้น
- ๖) ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองหรือผู้อื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม โดยใช้ข้อมูลใดๆ ซึ่ง สมศ.ยังไม่ได้เปิดเผยต่อ สาธารณะ และไม่ดำเนินการใดๆ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประเมิน ภายนอกหรือหน่วยประเมิน
- ๗) ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ สมศ. กำหนด
- ๘) ต้องไม่นำบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกเข้าไปในสถานศึกษาที่ทำการประเมิน
- ๙) ต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับสถานศึกษาที่ทำการประเมิน เช่น ไม่เป็นที่ปรึกษาหรือวิทยากรให้กับสถานศึกษา เป็นต้น

ทั้งนี้ สมศ. อาจมีการปรับเปลี่ยนจรรยาบรรณของผู้ประเมินภายนอกได้ตามความเหมาะสม

๓. องค์ประกอบของคณะผู้ประเมินภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่ง สมศ.จะคัดเลือกและให้การรับรองหน่วยประเมินที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของ สมศ. ซึ่งหน่วยประเมินนั้นต้องมีคณะผู้ประเมิน ภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. อย่างน้อยตั้งแต่ ๓๐ คนขึ้นไป รวมทั้งแสดงความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการประเมิน คุณภาพภายนอกสถานศึกษาได้ครบถ้วนตามเงื่อนไขข้อตกลงตามสัญญาของ สมศ. ทั้งนี้ หน่วยประเมินต้องจัดคณะผู้ประเมิน ภายนอก ซึ่งได้รับการรับรองจาก สมศ. และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนในการประเมินสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งแต่ละคณะจะต้อง คัดเลือกผู้ประเมินภายนอกในคณะของตนเอง จำนวน ๑ คน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน และจะต้องมีผู้ประเมินภายนอกที่ ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยด้วย ทั้งนี้จำนวนของผู้ประเมินภายนอกที่เข้าทำการสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย (๒-๕ ปี)ขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา คือ

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนผู้ประเมินภายนอก
สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า ๑๐๐ คน)	๒-๔ คน
สถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๐๐ - ๓๐๐ คน)	๓-๕ คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๓๐๑ - ๕๐๐ คน)	๔-๖ คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คนขึ้นไป)	๕-๗ คน

๔. ประเภทของหน่วยประเมิน

หน่วยประเมินมี ๓ ประเภทคือ

- หน่วยงานที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล สมาคม มูลนิธิ หรือหน่วยงาน สาธารณประโยชน์ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- บุคคลที่รวมตัวกันเป็นคณะบุคคลที่ขึ้นทะเบียนและได้รับการรับรองจาก สมศ.
- สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านการวิจัยการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ทางการศึกษา สถิติทางการศึกษา การบริหารการศึกษา หรือการประกันคุณภาพการศึกษา

๕. ระยะเวลาการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) กำหนดให้ผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. เข้าทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ในระยะเวลาการประเมิน ๓ วันทำการที่สถานศึกษา มีการจัดการเรียนการสอน

๕.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก เนื่องจากผู้ประเมินภายนอกต้อง ตรวจสอบและค้นหาร่องรอย หลักฐานเพื่อยืนยันการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามสภาพจริง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่เหมาะสมที่ สมศ. นำเสนอสำหรับเก็บข้อมูล ประกอบด้วยวิธีการเก็บข้อมูลแบบ ๓ วิธีหลัก คือ

๑. การศึกษาจากเอกสาร แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ รายงานการประเมินตนเอง รายงานประจำปีของสถานศึกษา รายงานการประเมินคุณภาพภายใน รายงานการประชุม รายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับสถานศึกษานั้นๆ เอกสารที่รายงานเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน เป็นต้น ทั้งนี้อาจรวมถึงป้ายกระดาน แผนที่ เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์ ในการศึกษาเอกสาร ควรมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเอกสารอย่างระมัดระวังและ ควรอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีจิตวิพากษ์ และมีการเปรียบเทียบข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่นิยมใช้กัน คือ การอ่าน เช่น อ่านจากรายงานการประเมินตนเอง รายงาน การประเมินคุณภาพภายใน รายงานการประชุม ป้ายประกาศ เป็นต้น ถ้าแหล่งข้อมูลเอกสารเป็นในรูปแบบอื่น เช่น ถ้าเป็นแผนที่ ให้เก็บข้อมูลโดยการอ่านและการดู ถ้าเป็นวีซีดีให้เก็บข้อมูลโดยการดูและการฟัง ถ้าเป็นเทปบันทึกเสียง ให้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการฟัง เป็นต้น

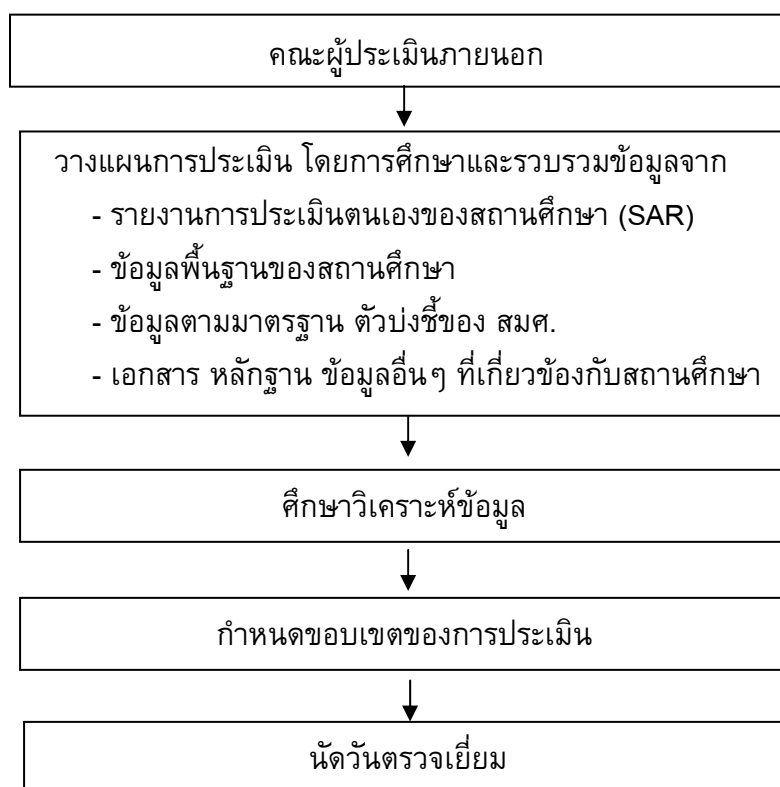
๒. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ประเมินภายนอกดำเนินการสอบถามจากบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และบันทึกผล การสัมภาษณ์ โดยบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เป็นต้น แหล่งข้อมูลที่มีจำนวนมาก คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้อง พิจารณาว่าจะเลือกรูปแบบเก็บรวบรวมข้อมูลจากใครจึงจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากที่สุด ซึ่งการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ สัมภาษณ์มีหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น

๓. การสังเกต เป็นวิธีเก็บข้อมูลโดยตรงจากปฏิบัติการทำทางของกลุ่มเป้าหมาย หรือเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์หรือ สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่ง และจดบันทึกไว้โดยไม่มีการสัมภาษณ์ เช่น แหล่งข้อมูลด้านกายภาพของ สถานศึกษา แหล่งข้อมูลทางสังคมรอบๆ สถานศึกษา หรืออาจจะเป็นการสังเกตการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและ นอกห้องเรียน เป็นต้น โดยแหล่งข้อมูลประเภทนี้คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถเก็บรวบรวมได้ในระยะเวลาอันสั้นในช่วงของ การตรวจเยี่ยมสถานศึกษาทั้งนี้ก่อนที่จะเข้าทำการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอกจะต้องทำแบบสังเกตไว้ล่วงหน้า ว่าจะต้องสังเกตอะไรบ้าง สังเกตที่ไหน ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกตทำได้รวดเร็วขึ้น

๕.๓ ขั้นตอนการประเมิน

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย(๒-๕ ปี) ประกอบด้วยขั้นตอนการประเมิน ๓ ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม ซึ่งทั้ง ๓ ขั้นตอนดังกล่าวมีความสำคัญและ มีความเชื่อมโยงกันซึ่งจะส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และผลการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อ สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง โดยรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

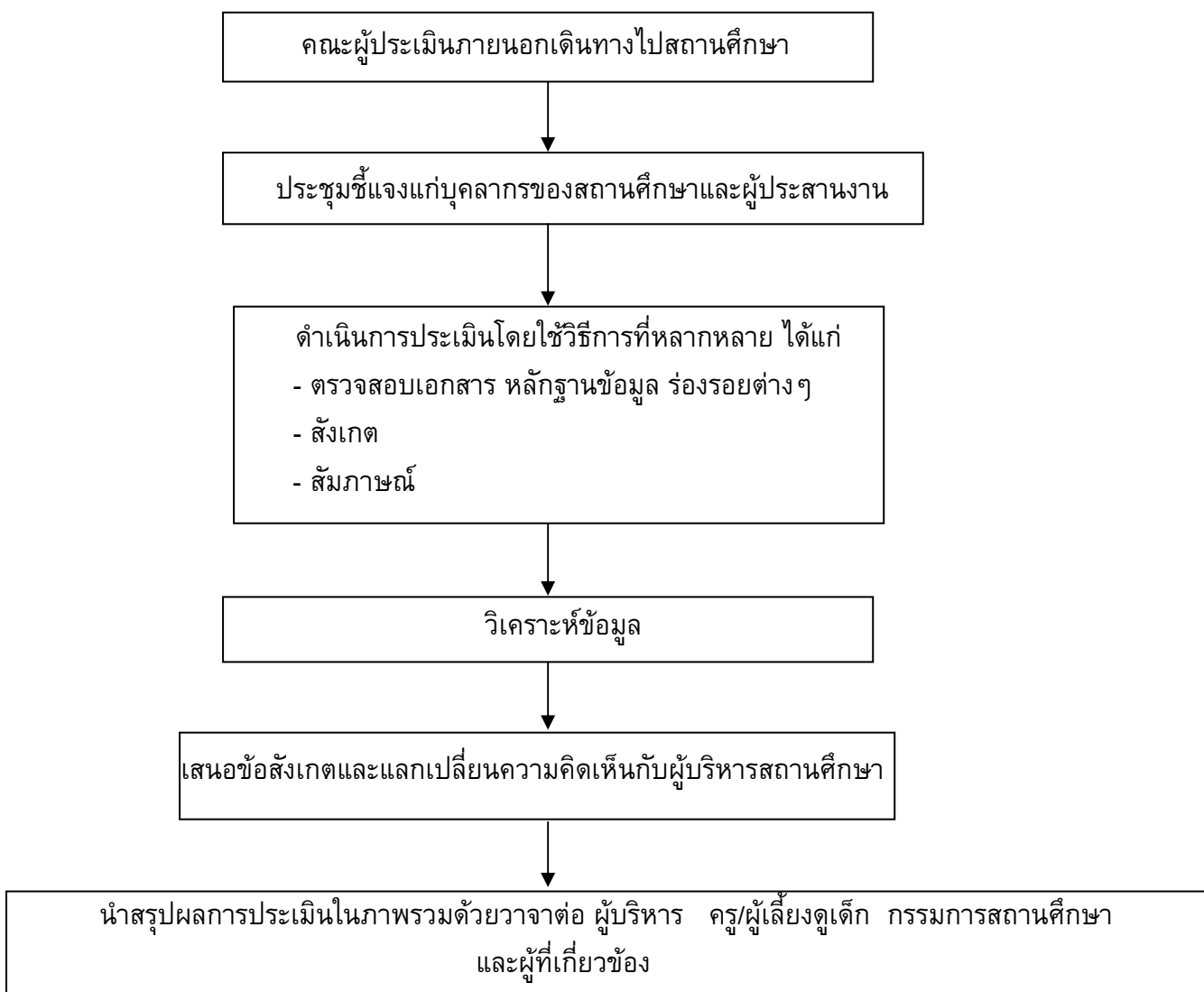
๑. คณะผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. ให้เป็นผู้ประเมินภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทำการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) หรือรายงานประจำปีของสถานศึกษา รายงานผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ที่ สมศ. กำหนด และเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนพัฒนาครู/อาจารย์ กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งขอให้สถานศึกษาจัดส่งให้ล่วงหน้าประมาณ ๑ เดือน

๒. คณะผู้ประเมินภายนอกประชุมปรึกษาหารือเพื่อกำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่ต้องตรวจสอบระหว่างการตรวจเยี่ยมว่าจะต้องตรวจสอบรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมอะไรบ้าง จากแหล่งใด ด้วยวิธีการอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้มีหลักฐานครบถ้วนเพียงพอในการสรุปผลการประเมินอย่างถูกต้องชัดเจน

๓. คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันวางแผนการตรวจเยี่ยม และการประเมินโดยกำหนดตารางการปฏิบัติงานและมอบหมายภาระงานให้ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนอย่างชัดเจนและนัดวันที่จะไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

๔. คณะผู้ประเมินภายนอกประสานสถานศึกษาเพื่อแจ้งกำหนดการเข้าตรวจเยี่ยมพร้อมจัดส่งแผนการตรวจเยี่ยมและขอความร่วมมือให้สถานศึกษาช่วยเตรียมสถานที่ในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ประเมินภายนอกสามารถใช้ปฏิบัติงานและมีโอกาสประชุมปรึกษาหารือกันอย่างเป็นอิสระ และไม่รบกวนผู้อื่นในระหว่างการตรวจเยี่ยม อนึ่งเพื่อให้การตรวจเยี่ยมสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะผู้ประเมินภายนอกต้องแจ้งให้สถานศึกษารับทราบกำหนดวัน และเวลาในการเข้าตรวจเยี่ยมกับสถานศึกษาล่วงหน้าก่อนเข้าประเมินไม่เกิน ๒ สัปดาห์และไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์

ขั้นตอนที่ ๒ ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

๑. คณะผู้ประเมินภายนอกเดินทางไปยังสถานศึกษาตามกำหนดวัน เวลาที่ได้นัดหมายกับสถานศึกษาไว้ ซึ่งกำหนดเวลาการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาหนึ่งๆ มีกำหนดระยะเวลา ๓ วัน

๒. เมื่อเดินทางไปยังสถานศึกษาในวันแรก ให้มีการประชุมชี้แจงแก่คณะผู้บริหาร บุคลากรของสถานศึกษา และผู้ประสานงาน เพื่อให้รับทราบกระบวนการและวัตถุประสงค์ในการประเมิน/ตรวจเยี่ยม รวมทั้งแจ้งให้สถานศึกษาทราบเกี่ยวกับแผนและตารางการปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินภายนอก และการปฏิบัติงานของสถานศึกษาระหว่างการตรวจเยี่ยม การสัมภาษณ์ที่อาจมีลักษณะไม่เป็นทางการ (Informal) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการซักถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

๓. ระหว่างการตรวจเยี่ยม คณะผู้ประเมินภายนอกทำการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินที่ สมศ. กำหนด รวมทั้งตามข้อบ่งชี้และประเด็นที่ผู้ประเมินภายนอกกำหนดไว้เพิ่มเติมจากการวางแผนการประเมินก่อนเข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

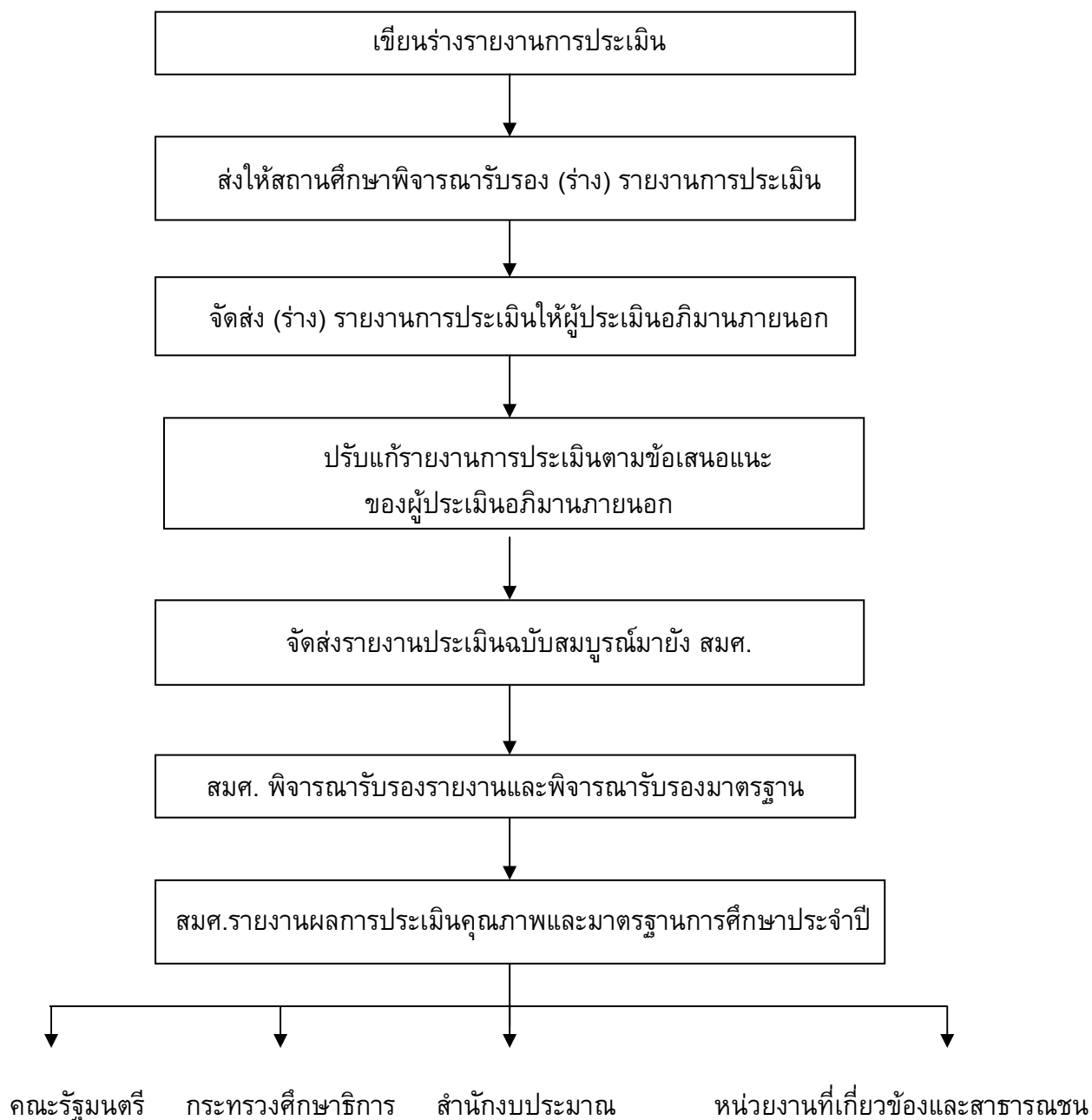
๔. เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว คณะผู้ประเมินภายนอกนำข้อค้นพบหรือข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาอภิปรายร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินตลอดจนเพื่อให้ข้อเสนอนำไปพัฒนาสถานศึกษาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมที่สถานศึกษายอมรับได้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

๕. นำเสนอผลการประเมินในภาพรวม และประเด็นข้อสังเกตต่างๆ ที่ได้จากการประเมินด้วยวาจาต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสสถานศึกษาชี้แจงในกรณีที่สถานศึกษาเห็นว่าข้อมูลผลการประเมินและประเด็นข้อสังเกตยังไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน หรือไม่ครอบคลุมในบางประเด็นตามข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สถานศึกษาดำเนินงาน การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาด้วยวาจาในวันสุดท้ายของการประเมิน ผู้ประเมินภายนอกจะต้องนำเสนอผลการประเมินและประเด็นข้อสังเกตต่อ**องค์กรประชุม**** โดยในการนำเสนอ คณะผู้ประเมินจะนำเสนอ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะ ต่อสถานศึกษา ต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ฯลฯ

หมายเหตุ** ในการรับฟังผลประเมินด้วยวาจา สถานศึกษาต้องจัดให้มีองค์กรประชุมซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร คณะครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก บุคลากร ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง ตลอดจนผู้แทนชุมชน

๖. สรุปผลการประเมินเพื่อนำข้อมูลไปเขียนรายงานการประเมิน

ขั้นตอนที่ ๓ หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

- เมื่อเสร็จภารกิจในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันจัดทำ(ร่าง) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจากข้อมูลหลักฐานต่างๆ ทั้งหมดที่รวบรวมได้
- คณะผู้ประเมินภายนอกเสนอ (ร่าง) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาต่อสถานศึกษาภายใน ๒๐ วัน นับจากวันสุดท้ายของการประเมิน เพื่อให้สถานศึกษาพิจารณารับรอง (ร่าง) รายงานการประเมิน
- สถานศึกษาพิจารณารับรอง (ร่าง) รายงานการประเมินภายใน ๒๐ วันนับจากวันที่ได้รับและต้องแจ้งผลการพิจารณากลับไปยังผู้ประเมินภายนอกภายในระยะเวลาที่กำหนด หากเลยกำหนดเวลาดังกล่าวจะถือว่าสถานศึกษายอมรับ (ร่าง) รายงานการประเมินโดยไม่มีข้อทักท้วง

ในกรณีที่สถานศึกษามีข้อทักท้วง ให้คณะผู้ประเมินภายนอกพิจารณาและดำเนินการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานเพิ่มเติมจากสถานศึกษา เพื่อให้ (ร่าง) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาถูกต้องตรงกับความ เป็นจริงมากที่สุด ดังนี้

หากข้อทักท้วงและหลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมของสถานศึกษามีความถูกต้อง ชัดเจน เพียงตรง เชื่อถือได้ และมีเหตุผลมากกว่าข้อมูลใน (ร่าง) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกให้คณะผู้ประเมินภายนอกปรับแก้ (ร่าง) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาตามข้อทักท้วงของสถานศึกษาให้เรียบร้อยก่อนส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาให้ สมศ. พร้อมทั้งแนบข้อทักท้วงและหลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมของสถานศึกษา

แต่หากข้อโต้แย้งและหลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมของสถานศึกษามีความถูกต้องชัดเจน ความเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ และมีเหตุผลน้อยกว่าข้อมูลใน (ร่าง) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ให้คณะผู้ประเมินภายนอกส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งแนบข้อทักท้วง หลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้ สมศ. เพื่อให้ สมศ. ดำเนินการตรวจสอบตามกระบวนการของ สมศ. ต่อไป โดยผลของการพิจารณาของให้ถือเป็นขั้นสุดท้าย

๔. คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่ง (ร่าง) รายงานการประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสถานศึกษา ให้ผู้ประเมินนิเทศภายนอกตามที่ สมศ. รับรองและกำหนดให้ทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง และรับรองรายงาน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรายงานฯ พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไขรายงานการประเมิน

๕. คณะผู้ประเมินภายนอกปรับแก้รายงานการประเมินภายนอก ตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินนิเทศภายนอกพร้อมจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์มายัง สมศ. ตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาจ้างการประเมิน

๖. สมศ. พิจารณารับรองรายงานและพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษา

๗. สมศ. จัดส่งเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์ให้กับสถานศึกษา

๘. สมศ. เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีกระทรวงอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และสำนักงบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

๙. ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด สมศ. จะจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด และเข้าสู่กระบวนการประเมินซ้ำภายในสองปีตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ

๔.๔ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก

ในระหว่างและหลังการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของคณะผู้ประเมินภายนอก สมศ. จะดำเนินการกำกับดูแลคุณภาพและประเมินผลงานของคณะผู้ประเมินภายนอก โดยอาศัยทั้งข้อมูลย้อนกลับจากสถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องว่าผู้ประเมินภายนอกได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์และข้อกำหนดของ สมศ. ตลอดจนปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประเมินภายนอกและหน่วยประเมินหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบคุณภาพของผู้ประเมินภายนอกจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่งมายัง สมศ.

๔.๕ การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา

การติดตามผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษาให้พิจารณาจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) หรือรายงานประจำปีที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก โดยคณะผู้ประเมินภายนอกที่ สมศ. ให้การรับรอง รวมทั้งติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน ประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานต้นสังกัดในการประเมินคุณภาพภายใน รวมทั้งการพัฒนาสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก นอกจากนี้ยังติดตามตรวจสอบปัจจัยกรณีตัวอย่างว่าสถานศึกษานั้นๆ ได้ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๓
เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาขึ้นเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ.๒๕๕๒ ประกอบกับมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๕๓”

มาตรา ๒*^๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

“การประเมินคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานหรือผู้ประเมินภายนอก แล้วแต่กรณี เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

“ผู้ประเมินภายนอก” หมายความว่า บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานให้ทำการประเมินคุณภาพภายนอก

“การรับรองมาตรฐาน” หมายความว่า การให้การรับรองการทำการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้ประเมินภายนอก ที่มีคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่สำนักงานกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

^๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ เล่มที่ ๑๑๗ ตอนที่ ๙๙ ก วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้
มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การมหาชนขึ้นเรียกว่า “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)” เรียกโดยย่อว่า “สมศ.”

มาตรา ๖ ให้สำนักงานมีที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง

มาตรา ๗ ให้สำนักงานมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการ จัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่หลัก ดังนี้

- (๑) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพ ภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
- (๒) พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก
- (๓) ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก
- (๔) กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพ ภายนอก สำนักงานอาจดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกเองก็ได้
- (๕) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพหรือวิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๖) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนด นโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณชน

มาตรา ๙ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ ให้สำนักงานมีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่ง วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
- (๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ หรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
- (๔) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการประเมินคุณภาพการศึกษา
- (๕) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการของสำนักงาน
- (๖) มอบให้บุคคลทำกิจการที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- (๗) ให้ประกาศนียบัตร หนังสือรับรอง และเครื่องหมายวิทยฐานะในกิจกรรมที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- (๘) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน และตามที่คณะกรรมการ มอบหมาย

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

หมวด ๓

การประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ ๓๗ การประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(๒) ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความจริงและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

(๓) สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษา และผู้เรียน

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

(๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

(๖) ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรึชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อ ๓๘ ในการประกันคุณภาพภายนอก ให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่แห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

(๒) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

(๓) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(๔) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องทำการประเมินคุณภาพภายนอกจากมาตรฐานอื่นเพิ่มเติมจากมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานประกาศกำหนดมาตรฐานอื่นได้โดยใช้ความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ข้อ ๓๙ วิธีการในการประกันคุณภาพภายนอกให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกแสดงว่า ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือพร้อมแสดงเหตุผลที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแก่หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษานั้น และให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขโดยจัดแผนพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน เพื่อขอรับการประเมินใหม่ภายในสองปีนับแต่วันได้รับแจ้งผลการประเมินครั้งแรก

ให้สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาคุณภาพต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๔๐ ให้สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ภาคผนวก ค

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

อุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาของชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕ และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาต่างมีอุดมการณ์และหลักการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาดังกล่าว จึงได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไว้ ๓ มาตรฐานและ ๑๑ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

มาตรฐานที่ ๒ แนวการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้

มาตรฐานที่ ๑ คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคณะตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข

ตัวบ่งชี้

๑.๑ กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

๑.๑.๑ คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

๑.๒ ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม

๑.๒.๑ คนไทยได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

๑.๒.๒ คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม

๑.๓ ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว

๑.๓.๑ คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

๑.๓.๒ คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

๑.๔ ทักษะทางสังคม

- ๑.๔.๑ คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข
- ๑.๔.๒ คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี

๑.๕ คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

- ๑.๕.๑ คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต
- ๑.๕.๒ คนไทยมีความรับผิดชอบต่อทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานที่ ๒ แนวการจัดการศึกษา

จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู ศึกษานิเทศก์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอน และใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

ความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ ๑) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน และ ๒) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล

ตัวบ่งชี้

๒.๑ การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

- ๒.๑.๑ มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบ สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
- ๒.๑.๒ ผู้เรียนมีโอกาส/สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างๆที่จัดไว้อย่างทั่วถึง
- ๒.๑.๓ องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย
- ๒.๑.๔ มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

๒.๒ มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

- ๒.๒.๑ ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ
- ๒.๒.๒ ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงาน มีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดทางวินัยลดลง
- ๒.๒.๓ มีแนวโน้มในการร่วมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งมอบองค์ความรู้ที่หลากหลาย

๒.๓ มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

- ๒.๓.๑ องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน
- ๒.๓.๒ ผู้รับบริการ / ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา
- ๒.๓.๓ มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

มาตรฐานที่ ๓ แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง

การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศรวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ตัวบ่งชี้

๓.๑ การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้

- ๓.๑.๑ สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๓.๑.๒ ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษา มีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

๓.๒ การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และกลไกการเรียนรู้

- ๓.๒.๑ ศึกษาวิจัย สืบค้น จัดทำ และจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ
- ๓.๒.๒ ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง
- ๓.๒.๓ ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ

๓.๓ การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

- ๓.๓.๑ ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

ภาคผนวก ง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖
กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๖

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๓๑ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และมาตรา ๓๓ กำหนดให้สภาการศึกษาทำหน้าที่พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ พิจารณาเสนอแผนนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยขึ้น เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เลี้ยงดูเด็ก ใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และเพื่อให้สถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกหน่วยงาน ทุกสังกัด ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อสร้างเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เติบโตและมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพต่อไป

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมาตรฐานจำเป็นจะต้องมีการนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนั้นหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๖ จึงเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรไปพัฒนาเด็กถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปี* บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

(* ๕ ปี หมายถึง อายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กต่ำกว่า ๓ ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้อวัยวะของร่างกายได้คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

๑. หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- ๑.๑ เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- ๑.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- ๑.๓ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก
- ๑.๔ จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
- ๑.๕ ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๑.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

๒ แนวการจัดประสบการณ์

- ๒.๑ ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- ๒.๒ สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์
- ๒.๓ จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- ๒.๔ เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
- ๒.๕ จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมกับเด็ก
- ๒.๖ ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๒.๗ ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

๓. การประเมินพัฒนาการ มีหลักในการประเมินพัฒนาการดังนี้

- ๓.๑ ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
- ๓.๒ ประเมินเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
- ๓.๓ ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และกิจกรรมประจำวันหรือสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดกับเด็ก
- ๓.๔ บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น
- ๓.๕ นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษ เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
๓. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
๔. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
๕. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
๖. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๗. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
๘. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
๑๐. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
๑๑. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๑๒. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

๑. หลักการจัดประสบการณ์

- ๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- ๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- ๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
- ๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- ๑.๕ ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒ แนวการจัดประสบการณ์

- ๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- ๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- ๒.๓ จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- ๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- ๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน
- ๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
- ๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- ๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- ๒.๙ ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
- ๒.๑๐ จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๓. การประเมินพัฒนาการ มี

- ๓.๑ ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
- ๓.๒ ประเมินเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- ๓.๓ สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
- ๓.๔ ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
- ๓.๕ ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

ภาคผนวก จ

มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กหน้าอยู่

กรมอนามัย

กระทรวงสาธารณสุข

มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนํายู

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย เป็นหน่วยงานหนึ่งทีให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กอย่างบูรณาการทุกด้าน และได้นำแนวคิดเมืองนํายู ชุมชนนํายู มาใช้ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ภายใต้ชื่อโครงการศูนย์เด็กเล็กนํายู และได้เริ่มดำเนินโครงการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการและส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก และระดมความร่วมมือจากชุมชน และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้ครอบคลุมกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาการเด็ก และการอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กได้รับการส่งเสริมสุขภาพและมีพัฒนาการอย่างเหมาะสม ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทีสะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งศูนย์เด็กเล็กพัฒนาได้คุณภาพและมาตรฐาน

ศูนย์เด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดำเนินการรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า ๖ ปี จำนวนตั้งแต่ ๖ คนขึ้นไป โดยผู้ดำเนินการมิใช่ญาติกับเด็ก ซึ่งอาจมีคำเรียกแตกต่างกันไป เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์รับเลี้ยงเด็กก่อนเกณฑ์ และสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นต้น

ศูนย์เด็กเล็ก ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกสังกัดของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเองและที่รับโอนมาจากกรมการพัฒนาชุมชน กรมการศาสนา สปช. และอื่นๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานด้านงบประมาณ และบุคลากร (ศูนย์เด็กเล็กในที่นี้ จึงไม่รวมถึงโรงเรียนอนุบาลของรัฐ และเอกชนที่รับเด็กอายุ ๓-๕ ปี ทีสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน)

มาตรฐานการประเมินศูนย์เด็กเล็กนํายู มี ๖ ด้าน ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๒๗ ข้อ ดังนี้

๑. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๕ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๑-๕
๒. การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๔ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๖-๙
๓. ด้านบริการอาหารสะอาด ปลอดภัย ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๕ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๑๐-๑๔
๔. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๙ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๑๕-๒๓
๕. ด้านบุคลากร ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๒๔-๒๖
๖. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๑ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๒๗

๑. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

เกณฑ์มาตรฐาน

๑. เด็กทุกคนได้รับการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ โดยชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงทุก ๓ เดือน

แนวทางการประเมิน

- พิจารณาจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก หรือสมุดรายงานสุขภาพเด็กประจำศูนย์
- มีการแปลผลน้ำหนักเด็กเทียบกับกราฟแสดงการเจริญเติบโตน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ
- หากพบปัญหาเด็กภาวะทุพโภชนาการ มีการแก้ไขปัญหา โดยการส่งต่อข้อมูลให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และชั่งน้ำหนักเด็กทุก ๑ เดือนจนกว่าเด็กมีน้ำหนักปกติ

๒. เด็กทุกคนแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวันทุกวัน

แนวทางการประเมิน

- มีกิจกรรมแปรงฟันในศูนย์เด็กเล็กทุกวัน (โดยการสุ่มถามจากเด็ก)
- เด็กทุกคนมีแปรงสีฟันของตนเอง และสภาพดี
- มีการจัดเก็บแปรงสีฟันให้สะอาด

๓. อาหารที่จัดให้เด็กมีคุณค่าทางโภชนาการ ครบ ๕ หมู่

แนวทางการประเมิน

- พิจารณาจากเมนูอาหารรายวันหรือสัปดาห์
- สังเกตจากอาหารที่จัดให้เด็กในวันที่ทำการประเมิน

๔. มีการจัดอาหารว่าง ที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และไม่หวานจัด

แนวทางการประเมิน

- อาหารว่างที่จัดให้เด็ก ได้แก่ นมจืด ผลไม้ ขนมไทย ไม่หวานจัด เช่น ขนมแกลบววดต่าง เต้าส่วน ขนมฟักทอง ขนมกล้วย
- งดขนมหวานจัด เหนียวติดฟัน ขนมกรุบกรอบ ทอฟฟี่ น้ำหวาน น้ำอัดลม อาหารใส่สีที่เป็นพิษต่อเด็ก
- ดูแลไม่ให้เด็กกินขนมจุกจิกนอกมื้ออาหารว่าง และอาหารมื้อหลัก

๕. เด็กทุกคนได้รับการตรวจสุขภาพทุกวัน

แนวทางการประเมิน

- มีบันทึกการตรวจสุขภาพเด็กประจำวัน
- หากพบเด็กป่วยให้นอนห้องแยก และแจ้งผู้ปกครองรับกลับบ้านทันที โดยพิจารณาจากสมุดรับส่งเด็กของศูนย์ฯ
- มีตุ๋ยาสามัญประจำบ้าน ที่สามารถใช้ในกรณีเด็กได้รับบาดเจ็บขณะอยู่ศูนย์เด็กเล็ก

๒. การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

เกณฑ์มาตรฐาน

๖. เด็กทุกคนได้รับการประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์อายุโดยผู้ดูแลเด็ก

แนวทางการประเมิน

- ใช้แบบประเมินพัฒนาการเด็กในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก หรือแบบของกรมอนามัยหรือกรมสุขภาพจิต อย่างน้อย ๖ เดือน/ครั้ง
- มีข้อมูลพัฒนาการเด็ก
 - เด็กพัฒนาการสมวัย.....คน.....%
 - เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้า.....คน.....%
- ถ้าพบเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้ามีการส่งต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

๗. มีของเล่นเด็ก และหนังสือนิทานเหมาะสมกับวัย และมีกิจกรรมการเล่นิทาน อย่างน้อยวันละ ๑ ครั้ง

แนวทางการประเมิน

- มีของเล่นเด็กในร่ม และเครื่องเล่นสนามที่สภาพดี ปลอดภัย
- มีหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับวัย และมีการเล่นิทานให้เด็กฟังอย่างน้อยวันละ ๑ ครั้ง
- พิจารณาจากตารางการจัดกิจกรรมประจำวัน
- สุ่มถามเด็กอายุมากกว่า ๓ ขวบ ในศูนย์เด็กเล็ก

๘. มีมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง

แนวทางการประเมิน

- มีบอร์ด หนังสือ หรือเอกสาร ให้ข่าวสาร และความรู้กับพ่อแม่

๙. ผู้ดูแลเด็กสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก

แนวทางการประเมิน

- สุ่มถามผู้ปกครองเด็ก หรือพิจารณาจากสมุดรายงานของศูนย์ฯ

๓. ด้านบริการอาหารสะอาด ปลอดภัย (กรณีศูนย์ไม่ได้เตรียมอาหารเอง ให้ตรวจประเมินแหล่งที่เตรียมปรุงอาหารให้ศูนย์ฯ)

เกณฑ์มาตรฐาน

๑๐. สถานที่เตรียม ปรุงอาหาร สะอาด ถูกสุขลักษณะ

แนวทางการประเมิน

- สถานที่เตรียม ปรุงอาหาร สะอาด เป็นระเบียบและการขนส่งอาหารที่พร้อมบริโภค ต้องมีการปกปิด
- มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่นคับหรือรบกวน
- มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับเด็กได้ จากมด ของมีคม ถังแก๊ส หรือเตาไฟ เป็นต้น
- เตรียม ปรุงอาหาร บนโต๊ะที่สภาพดี สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย ๖๐ ซม.

๑๑. น้ำดื่ม น้ำใช้ สะอาด เพียงพอ

แนวทางการประเมิน

- น้ำดื่ม ต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้
 - น้ำดื่มสุก หรือ
 - น้ำที่ผ่านระบบการปรับปรุงคุณภาพแล้ว เช่น น้ำกรอง ที่มีการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำ ตามคำแนะนำของผลิตภัณฑ์นั้นๆ หรือ
 - น้ำบรรจุขวดที่ได้รับอนุญาตจาก อย.
 - ภาชนะบรรจุน้ำต้องสะอาดมีฝาปิดหรือก๊อกน้ำหรือทางเทริน้ำเปิดปิดได้
- น้ำใช้ เป็นน้ำประปาหรือน้ำบาดาล หรือน้ำที่สะอาด ปลอดภัย ภาชนะบรรจุต้องสะอาดมีฝาปิด

๑๒. อุปกรณ์และภาชนะใส่อาหารปลอดภัยและสะอาด

แนวทางการประเมิน

- ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาว หรือสีอ่อน ไม่แตกง่ายหรือมีความคม
- ที่ล้างภาชนะ อุปกรณ์ ควรใช้อย่างที่มีก๊อกน้ำและท่อระบายน้ำ ถ้าใช้กะละมังต้องมี ๓ ใบ วางสูงจากพื้นอย่างน้อย ๖๐ ซม.
- เขียง มีด สภาพดี สะอาด แยกใช้ตามประเภทของอาหาร ได้แก่ ผักผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ มีเขียงแยกใช้ตามประเภทอาหาร อย่างน้อย ๓ เขียง เช่น เขียงไม้กลมสำหรับเนื้อสัตว์สด เขียงไม้เหลี่ยมสำหรับเนื้อสัตว์ปรุงสุก และเขียงพลาสติกสำหรับผัก ผลไม้และควรแยกมีดที่ใช้ด้วย และควรทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้งานเสร็จ

๑๓. ผักสด ผลไม้ ต้องล้างสะอาด เนื้อสัตว์ปรุงให้สุก และมีการปกปิดอาหารที่พร้อมบริโภคแล้ว

แนวทางการประเมิน

- ผักสด ผลไม้ ต้องล้างด้วยน้ำสะอาดอย่างน้อย ๒ ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล หรือใช้สารเคมีที่ปลอดภัย
- เนื้อสัตว์ทุกชนิดต้องปรุงให้สุกด้วยความร้อนอย่างทั่วถึง
- อาหารที่พร้อมบริโภคต้องปกปิดด้วยฝาชี หรือฝาภาชนะ ไม่ใช่ผ้าขาวบาง

๑๔. ผู้ประกอบอาหารมีสุขภาพดี แต่งกายสะอาด สุขอนามัยดี

แนวทางการประเมิน

- ชุดแต่งกายสะอาด สวมเสื้อมีแขน ใส่หมวก และผ้ากันเปื้อนสีขาวหรือสีอ่อน ขณะปฏิบัติงาน และควรซักทุกวัน
- ลักษณะร่างกายภายนอกดี เล็บมือสั้น สะอาด ไม่มีอาการไอ จาม ตา-ตัวเหลือง เป็นไข้ หรืออุจจาระร่วง
- ใช้อุปกรณ์หรือถุงมือในการหยิบจับอาหารที่พร้อมบริโภค

๔. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย

เกณฑ์มาตรฐาน

๑๕. บริเวณศูนย์เด็กเล็กมีสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคารสะอาดและปลอดภัย

แนวทางการประเมิน

- บริเวณภายในอาคาร สะอาด จัดเป็นระเบียบและปลอดภัยสำหรับเด็ก
- บริเวณรอบอาคารศูนย์เด็กเล็ก มีขอบเขตชัดเจน สะอาด และปลอดภัย เช่น มีรั้วที่ปลอดภัย ไม่มีบ่อน้ำ หลุมขนาดใหญ่ หรือเศษวัสดุที่อันตรายต่อเด็ก ไม่มีน้ำขัง เณะแฉะ

๑๖. ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด ถูกสุขลักษณะ

แนวทางการประเมิน

- ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด พื้นไม่ลื่น
- โถส้วมขนาดเหมาะสมกับตัวเด็กหรือถ้าเป็นของผู้ใหญ่ ต้องมีสิ่งช่วยเสริมการใช้ที่ปลอดภัย เช่น ราวจับ

๑๗. พื้นที่ใช้สอย จัดเป็นสัดส่วนและเพียงพอ

แนวทางการประเมิน

- แยกพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วน เช่น ห้องครัว ห้องรับประทานอาหาร ห้องกิจกรรม ห้องส้วม
- มีอ่างล้างมือ พร้อมสบู่ และ/หรือที่เป่าลมสำหรับเด็ก
- มีพื้นที่ใช้สอย เฉลี่ย ๒ ตรม. ต่อเด็ก ๑ คน

๑๘. เครื่องใช้สำหรับเด็ก สะอาด และเพียงพอ

แนวทางการประเมิน

- มีแก้วน้ำสะอาด เพียงพอสำหรับเด็กทุกคน
- ที่นอน หมอน ผ้าห่ม สะอาด และมีเฉพาะเด็กแต่ละคน
- โตะ เก้าอี้ สะอาด และมีขนาดเหมาะสม ปลอดภัยกับเด็ก

๑๙. ตั๋วอาคาร มั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย

แนวทางการประเมิน

- โครงสร้างอาคารแข็งแรง ประตู หน้าต่าง สภาพดี

๒๐. มีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะ

แนวทางการประเมิน

- ภาชนะรองรับขยะ สภาพดี มีฝาปิด มิดชิด
- มีการจัดเก็บออกจากตัวอาคารทุกวัน
- ที่พักขยะเก็บมิดชิด และมีการนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

๒๑. มีแสงสว่างและการระบายอากาศเพียงพอ

แนวทางการประเมิน

- จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ สามารถอ่านหนังสือได้สบายตา
- มีหน้าต่างหรือช่องลมระบายอากาศเพียงพอ มีหน้าต่าง และช่องลมรวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ห้อง

๒๒. มีการป้องกันแมลงและพาหะนำโรค

แนวทางการประเมิน

- มีมุ้งลวดบริเวณที่เป็นห้องนอน
- มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์

๒๓. มีมาตรการความปลอดภัย

แนวทางการประเมิน

- มีอุปกรณ์ดับเพลิงพร้อมใช้งานหรือมีถังเก็บน้ำ สายยาง อุปกรณ์อื่นใด ที่สามารถใช้ในการดับไฟ
- เจ้าหน้าที่มีความสามารถใช้อุปกรณ์ได้
- มีช่องทางที่สามารถพาเด็กออกนอกศูนย์ได้อย่างปลอดภัย กรณีฉุกเฉิน เช่น ประตู เข้า-ออกได้ ๒ ทาง
- ปลั๊กไฟติดตั้งสูงจากพื้นมากกว่า ๑.๕ เมตร หากสูงจากพื้นไม่ถึง ๑.๕ เมตร ควรมีฝาปิดป้องกันเด็กเล่น
- อุปกรณ์ไฟฟ้า และสายไฟเก็บเป็นระเบียบ ปลอดภัย

๕. ด้านบุคลากร

เกณฑ์มาตรฐาน

๒๔. ผู้ดูแลเด็กทุกคนมีสุขภาพดีทั้งร่างกาย และจิตใจ

แนวทางการประเมิน

- แต่งกายสะอาด เรียบร้อย
- สุขภาพแข็งแรง ไม่มีอาการเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อ
- ไม่ติดยาเสพติด
- อารมณ์ดี ไม่มีประวัติทำร้ายเด็ก มีจิตใจแจ่มใส ไม่เครียด โดยการสังเกต พูดคุย หรือ
- ใช้แบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองของกรมสุขภาพจิต (ตามแบบฟอร์มในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก) โดยผู้ดูแลเด็กทุกคนประเมินตนเอง ถ้าพบว่าผู้ดูแลเด็กคนใดคนหนึ่ง มีความเครียดสูงกว่าปกติมาก (คะแนน ๓๐-๖๐) ถือว่าไม่ผ่านการประเมิน

๒๕. ผู้ดูแลเด็ก ร้อยละ ๕๐ ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก

แนวทางการประเมิน

- ผู้ดูแลเด็กอย่างน้อยครึ่งหนึ่งในศูนย์เด็กเล็กนั้นเคยฝึกอบรมอย่างน้อยในช่วง ๒ ปี ที่ผ่านมาโดยพิจารณาจากวุฒิบัตร หรือจากการสอบถาม

๒๖. มีอัตราส่วนการดูแลเด็กเหมาะสม

แนวทางการประเมิน

- เด็กอายุต่ำกว่า ๑ ปี มีผู้ดูแลเด็ก ๑ คน ต่อเด็ก ๓ คน
- เด็กอายุ ๑-๒ ปี ผู้ดูแลเด็ก ๑ คน ต่อเด็ก ๕ คน
- เด็กอายุ ๒-๓ ปี ผู้ดูแลเด็ก ๑ คน ต่อเด็ก ๑๐-๑๕ คน
- เด็กอายุ ๓ ปี ขึ้นไป ผู้ดูแลเด็ก ๑ คน ต่อเด็ก ๒๐-๒๕ คน

๖. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์มาตรฐาน

๒๗. ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของศูนย์เด็กเล็ก

แนวทางการประเมิน

- มีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์ เช่น ช่วยดูแลเด็ก ทำอาหารให้เด็ก เล่านิทาน ผลิตของเล่น หรือ
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ หรืองบประมาณ หรือ
- ร่วมเป็นคณะกรรมการของศูนย์ โดยพิจารณาจากรายชื่อคณะกรรมการของศูนย์ หรือ แผนการจัดกิจกรรมของศูนย์ หรือจากการสอบถามผู้ดูแลเด็ก

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	จำนวนข้อที่ต้องผ่านการประเมิน	ข้อที่ต้องผ่านการประเมิน
ระดับดีมาก	๒๖-๒๗	ข้อที่ ๑,๒,๖,๗,๑๐,๑๑,๑๕,๑๖,๒๗ และ ข้อที่ ๓,๑๒,๑๓,๑๗,๑๘,๒๔,๒๕,๒๖ และ ข้อที่ ๔,๕,๘,๙,๑๔,๑๙,๒๐,๒๑,๒๒,๒๓(จำนวน ๙-๑๐ ข้อ)
ระดับดี	๑๗	ข้อที่ ๑,๒,๖,๗,๑๐,๑๑,๑๕,๑๖,๒๗ และ ข้อที่ ๓,๑๒,๑๓,๑๗,๑๘,๒๔,๒๕,๒๖
ระดับพื้นฐาน	๙	ข้อที่ ๑,๒,๖,๗,๑๐,๑๑,๑๕,๑๖,๒๗

ภาคผนวก จ

มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง ๓-๕ ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(เด็กอายุ ๓ ขวบ)รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งต่อไปนี้ เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

เป็นการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

๒. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดังนี้

๒.๑ ด้านอาคารสถานที่ เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ เป็นต้น

๒.๒ สิ่งแวดล้อม เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร รั้ว สภาพแวดล้อมและมลภาวะ เป็นต้น

๒.๓ ด้านความปลอดภัย เป็นการกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรการป้องกัน ความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น

๓. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ ๑๒ ประการ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก เป็นต้น

๔. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เช่น การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน หรือประชาคมในท้องถิ่น

มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพื้นฐาน)

ประกอบด้วย ๑๒ มาตรฐาน ๔๓ ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานด้านบุคลากร (มี ๔ มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ ๑ ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี

ตัวบ่งชี้

- ๑.๑ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน
- ๑.๒ มีความรักเด็ก ชยัน อดทน
- ๑.๓ มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน
- ๑.๔ กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย/การศึกษานูบาล หรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย/การศึกษานูบาลหรือเทียบเท่าขึ้นไป
- ๑.๕ หมั่นพัฒนาตนเองหรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

มาตรฐานที่ ๒ ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- ๒.๑ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
- ๒.๒ มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก
- ๒.๓ มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ๒.๔ มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัย

มาตรฐานที่ ๓ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้

- ๓.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ
- ๓.๒ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน
- ๓.๓ มีวิสัยทัศน์ และภาวะความเป็นผู้นำ

มาตรฐานที่ ๔ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

ตัวบ่งชี้

- ๔.๑ ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้เรียน
- ๔.๒ ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กในการให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม

มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (มี ๔ มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ ๕ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตัวบ่งชี้

- ๕.๑ ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ๕.๒ ส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์เรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๖ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย
ตัวบ่งชี้

- ๖.๑ จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
- ๖.๒ จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม
- ๖.๓ จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว
- ๖.๔ จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย
- ๖.๕ จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ ๗ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

- ๗.๑ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน
- ๗.๒ มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน
- ๗.๓ จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพใ้การใช้การได้ดี

มาตรฐานที่ ๘ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐ และเอกชนเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้

- ๘.๑ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆของสถานศึกษาแก่ชุมชน
- ๘.๒ เป็นแหล่งวิทยากรให้ความรู้และบริการชุมชน
- ๘.๓ มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

มาตรฐานด้านผู้เรียน (มี ๔ มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ ๙ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

- ๙.๑ มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบและปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้น
- ๙.๒ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ๙.๓ ประหยัดใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า
- ๙.๔ มีมารยาท ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ ๑๐ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
ตัวบ่งชี้

- ๑๐.๑ มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก
- ๑๐.๒ มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕
- ๑๐.๓ มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย
- ๑๐.๔ มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ
- ๑๐.๕ มีความรู้ในเรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติ และสิ่งต่างๆรอบตัว

มาตรฐานที่ ๑๑ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้

- ๑๑.๑ มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น
- ๑๑.๒ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- ๑๑.๓ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- ๑๑.๔ ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ผู้ดูแลเด็ก ผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๑๒ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
ตัวบ่งชี้

- ๑๒.๑ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
- ๑๒.๒ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว
- ๑๒.๓ สนใจและร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย

ภาคผนวก ช

มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

กรุงเทพมหานคร

มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร

มาตรฐานการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน มี ๗ ด้าน ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๓๕ ข้อ ดังนี้

๑. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๗ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๑-๗
๒. การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๕ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๘-๑๒
๓. ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๕ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๑๓-๑๗
๔. ด้านสถานที่สะอาดและปลอดภัย ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๖ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๑๘-๒๓
๕. ด้านบุคลากร ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๔ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๒๔-๒๗
๖. ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๕ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๒๘-๓๒
๗. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๓๓-๓๕

๑. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

เกณฑ์มาตรฐาน

๑. เด็กทุกคนได้รับการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ โดยชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงทุก ๓ เดือน

แนวทางการประเมิน

- พิจารณาจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก หรือสมุดรายงานสุขภาพเด็กประจำศูนย์
- เปรียบเทียบผลน้ำหนักกับกราฟแสดงความเจริญเติบโตของเด็กตามเกณฑ์อายุ

๒. เด็กทุกคนแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวันทุกวัน

แนวทางการประเมิน

- เด็กได้รับการแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวัน (สุ่มถามจากเด็ก)
- เด็กทุกคนมีแปรงสีฟันเป็นของตนเอง มีสภาพดีและสะอาด

๓. เด็กได้รับการตรวจสุขภาพทั่วไปจากแพทย์ ปีละ ๑ ครั้ง

แนวทางการประเมิน

- เด็กได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์โดยดูจากสมุดบันทึกสุขภาพ หรือสมุดรายงานสุขภาพเด็ก

๔. เด็กได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ครบ ๕ หมู่

แนวทางการประเมิน

- สังเกตจากอาหารที่จัดให้เด็กในวันที่ทำการประเมิน
- พิจารณาจากเมนูอาหารรายวันหรือสัปดาห์

๕. เด็กได้รับการตรวจสุขภาพฟัน ทุก ๖ เดือน

แนวทางการประเมิน

- เด็กได้รับการตรวจสุขภาพฟันจากทันตแพทย์จากสมุดบันทึกสุขภาพหรือสมุดรายงานสุขภาพเด็ก

๖. เด็กได้รับการตรวจความสะอาดของร่างกายทุกวัน

แนวทางการประเมิน

- เด็กได้รับการตรวจความสะอาดของร่างกาย เช่น เล็บมือ เล็บเท้าตัดสั้น ผอมสะอาด

๗. เด็กได้รับอาหารว่าง มีคุณค่าทางโภชนาการ และไม่หวานจัด

แนวทางการประเมิน

- อาหารว่างที่จัดให้เด็กควรเป็นขนมที่ไม่หวานจัด ผลไม้ ขนมไทย เช่น ก๋วยบวดซี่ ขนมกล้วย พักทอง แกงบวดที่ไม่หวาน เป็นต้น

๒. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

เกณฑ์มาตรฐาน

๘. เด็กทุกคนได้รับการประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์อายุโดยผู้ดูแลเด็ก

แนวทางการประเมิน

- อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ประเมิน โดยการสังเกตจากพัฒนาการของเด็ก
- มีข้อมูลพัฒนาการเด็ก
 - เด็กพัฒนาการสมวัย.....คน.....%
 - เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้า.....คน.....%
- ถ้าพบเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้ามีการส่งต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

๙. เด็กได้รับการพัฒนาการตามวัย มีของเล่นเด็ก และหนังสือนิทานเหมาะสมกับวัย และมีกิจกรรม

การเล่านิทาน

แนวทางการประเมิน

- มีหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับวัย และมีการเล่านิทานให้เด็กฟัง
- มีของเล่นเด็กในร่ม และเครื่องเล่นสนามที่สภาพดี ปลอดภัย
- พิจารณาจากตารางการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑๐. เด็กได้รับการฝึกให้ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย

แนวทางการประเมิน

- ประเมินจากการให้เด็กทดลองปฏิบัติการช่วยเหลือตนเองตามวัยของเด็ก เช่น การแต่งตัว การเก็บของ การประเมิน ฯลฯ

๑๑. มีมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง

แนวทางการประเมิน

- สุ่มถามผู้ปกครองเด็ก หรือพิจารณาจากสมุดบันทึกของเด็ก

๑๒. ผู้ดูแลเด็กให้คำปรึกษาด้านการดูแลเด็กแก่ผู้ปกครองได้

แนวทางการประเมิน

- มีหนังสือ เอกสารเผยแพร่ แผ่นพับ หรือเอกสาร การจัดบอร์ดต่างๆ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

๓. ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย

เกณฑ์มาตรฐาน

๑๓. สถานที่เตรียมหรือปรุงอาหาร สะอาด และถูกสุขลักษณะ

แนวทางการประเมิน

- สถานที่เตรียม / ปรุงอาหาร สะอาด เป็นระเบียบ ภาชนะใส่อาหารมีฝาปิดมิดชิด
- สถานที่เตรียมปรุงอาหารมีการระบายอากาศดี
- เตรียม/ปรุงอาหารบนโต๊ะที่มีสภาพดี สะอาด
- มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กได้จากของมีคม หรือเตาไฟ เป็นต้น

๑๔. น้ำดื่ม น้ำใช้ สะอาด และเพียงพอ

แนวทางการประเมิน

- น้ำดื่ม ต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้
 - น้ำดื่มสุก หรือ
 - น้ำที่ผ่านระบบการปรับปรุงคุณภาพแล้ว เช่น น้ำกรอง ที่มีการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำ ตามคำแนะนำของผลิตภัณฑ์นั้นๆ หรือ

- น้ำบรรจุขวดที่ได้รับอนุญาตจาก อย.
 - ภาชนะบรรจุน้ำต้องสะอาดมีฝาปิดหรือก๊อกน้ำหรือทางเทริน้ำเปิดปิดได้
- น้ำใช้ เป็นน้ำที่สะอาด ปลอดภัย ภาชนะที่บรรจุต้องสะอาดมีฝาปิด

๑๕. อุปกรณ์/ภาชนะ ที่ประกอบอาหารและใส่อาหาร ปลอดภัยและสะอาด

แนวทางการประเมิน

- อุปกรณ์ / ภาชนะที่ประกอบอาหารและใส่อาหาร ทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สเตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาว
- ล้างอุปกรณ์ / ภาชนะด้วยน้ำยาล้างภาชนะ และน้ำสะอาดอีกอย่างน้อย ๒ ครั้งด้วยน้ำไหล
- อุปกรณ์ / ภาชนะที่ล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด
- เชียง มีด สภาพดี สะอาด และทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้งานเสร็จ

๑๖. ผักสด / ผลไม้ ต้องล้างสะอาด เนื้อสัตว์ต้องปรุงให้สุก มีการปกปิดอาหารที่พร้อมบริโภค

แนวทางการประเมิน

- ผักสด / ผลไม้ ต้องล้างด้วยน้ำสะอาด หรือใช้สารเคมีที่ปลอดภัย
- เนื้อสัตว์ต้องปรุงให้สุก
- อาหารที่พร้อมบริโภคต้องปกปิดด้วยฝาชี หรือภาชนะ

๑๗. ผู้ประกอบอาหารมีสุขภาพดี แต่งกายสะอาด มีสุขอนามัยที่ดี

แนวทางการประเมิน

- ชุดแต่งกายสะอาด สวมเสื้อมีแขน ใส่หมวก และผ้ากันเปื้อนขณะปฏิบัติงาน
- ชุดแต่งกาย หมวก และผ้ากันเปื้อนซักสะอาดทุกวัน
- ผู้ประกอบอาหาร มีสุขอนามัยที่ดี เช่น เล็บมือสั้นสะอาด ไม่มีอาการไอ จาม เป็นต้น
- ใช้อุปกรณ์หรือถุงมือในการหยิบจับอาหารที่พร้อมบริโภค

๔. ด้านสถานที่สะอาดและปลอดภัย

เกณฑ์มาตรฐาน

๑๘. บริเวณสถานที่ภายใน / ภายนอกอาคารสะอาด และปลอดภัย

แนวทางการประเมิน

- บริเวณภายในอาคาร สะอาด เป็นระเบียบและปลอดภัยสำหรับเด็ก
- บริเวณภายนอกอาคาร สะอาด มีขอบเขตที่ชัดเจน ปลอดภัย เช่น มีรั้วที่ปลอดภัย ไม่มีบ่อน้ำ/หลุมขนาดใหญ่ ไม่มีน้ำขัง ฉะฉาน หรือมีเศษวัสดุที่อันตราย

๑๙. ห้องน้ำ / ห้องส้วม สะอาด ถูกสุขลักษณะ

แนวทางการประเมิน

- พื้นห้องน้ำสะอาด และไม่ลื่น
- โถส้วมขนาดเหมาะสมกับเด็ก ถ้าหากเป็นส้วมทั่วไปต้องมีราวจับหรือสิ่งที่จะช่วยให้ความปลอดภัยแก่เด็กได้

๒๐. พื้นที่ใช้สอยจัดเป็นสัดส่วน

แนวทางการประเมิน

- พื้นที่ใช้สอยแยกเป็นสัดส่วน ชัดเจน เช่น ห้องครัว ห้องรับประทานอาหาร ห้องส้วม เป็นต้น
- มีอ่างล้างมือ พร้อมสบู่ และมีที่แปรงฟันสำหรับเด็ก

๒๑. วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับเด็กสะอาดและเพียงพอ

แนวทางการประเมิน

- มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้สำหรับเด็ก เช่น ที่นอน หมอน แก้วน้ำ ที่สะอาดเหมาะสม และเพียงพอ สำหรับเด็ก

๒๒. มีการป้องกันแมลง และพาหะนำโรค

แนวทางการประเมิน

- มีการติดตั้งมุ้งลวด
- มีการกำจัดแมลงและพาหะนำโรค เช่น การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

๒๓. มีการจัดการขยะที่ดี

แนวทางการประเมิน

- ภาชนะที่ใช้รองรับขยะมีสภาพดี มีฝาปิดมิดชิด
- มีการจัดการกับขยะอย่างเหมาะสม เช่น มีการดูแลถังขยะให้สะอาดอยู่เสมอ มีการนำขยะไปทิ้งในที่ที่เหมาะสม

๕. ด้านบุคลากร

เกณฑ์มาตรฐาน

๒๔. บุคลากรมีสุขภาพดี

แนวทางการประเมิน

- มีใบรับรองแพทย์ทุก ๑ ปี
- มีผลการ X-Ray ปอดทุก ๑ ปี
- จากการสังเกตสภาพทั่วไปของบุคลากร

๒๕. บุคลากรได้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรผู้ดูแลเด็กหรือหลักสูตรอื่น ๆ

แนวทางการประเมิน

- ผู้ดูแลเด็กอย่างน้อยครั้งหนึ่งในศูนย์ฯได้เข้าร่วมอบรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒๖. บุคลากรมีอัตราส่วนการดูแลอย่างเหมาะสม

แนวทางการประเมิน

- อัตราส่วนในการดูแลเด็กของอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก ๑ คน ต่อเด็ก ๑๐-๑๕ คน

๒๗. บุคลากรมีวุฒิการศึกษาที่เหมาะสม

แนวทางการประเมิน

- บุคลากรมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านที่เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างน้อย ๑ คน / ศูนย์

๖. ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เกณฑ์มาตรฐาน

๒๘. จัดกิจกรรมการออกกำลังกาย

แนวทางการประเมิน

- เด็กได้ออกกำลังกายตอนเช้าทุกวัน โดยสังเกตจากรายการจัดกิจกรรมประจำวัน

๒๙. จัดกิจกรรมการสอนเกี่ยวกับกิจกรรมรยาทให้กับเด็ก เช่น การไหว้ / การขอบคุณ / การขอโทษ

แนวทางการประเมิน

- เด็กสามารถปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมรยาท เช่น การไหว้ / พุดขอบคุณ / ขอโทษ โดยการทดลองให้เด็กปฏิบัติ

๓๐. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี

แนวทางการประเมิน

- เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๓๑. จัดกิจกรรมการเล่นิทาน / การสาธิตในเรื่องของการออม / ประหยัด / ซื่อสัตย์

แนวทางการประเมิน

- เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมการออม / ประหยัด / ซื่อสัตย์ โดยดูจากตารางการจัดกิจกรรมของศูนย์ฯ

๓๒. จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่

แนวทางการประเมิน

- เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๗. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์มาตรฐาน

๓๓. ผู้ปกครอง / ชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ

แนวทางการประเมิน

- ในการจัดกิจกรรมของศูนย์ฯ มี ผู้ปกครอง / ชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม

๓๔. มีกิจกรรมสร้างความเข้าใจระหว่างอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง

แนวทางการประเมิน

- ให้มีการจัดประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓๕. การประสานความร่วมมือ/สนับสนุนด้านทรัพยากร จากบุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ

แนวทางการประเมิน

- ได้รับการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานอื่น
- มีศักยภาพในการพัฒนาศูนย์ฯ ด้วยตนเอง

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	จำนวนข้อที่ต้องผ่านการประเมิน	ข้อที่ต้องผ่านการประเมิน
ระดับดีมาก	๓๕	ข้อที่ ๑,๒,๘,๙,๑๓,๑๔,๑๘,๑๙,๒๔,๒๕,๒๘,๒๙,๓๓ และ ข้อที่ ๓,๔,๑๐,๑๕,๑๖,๒๐,๒๑,๒๕,๒๖,๓๐,๓๔ และ ข้อที่ ๕,๖,๗,๑๑,๑๒,๑๗,๒๒,๒๓,๒๗,๓๑,๓๒,๓๕
ระดับดี	๒๓	ข้อที่ ๑,๒,๘,๙,๑๓,๑๔,๑๘,๑๙,๒๔,๒๕,๒๘,๒๙,๓๓ และ ข้อที่ ๓,๔,๑๐,๑๕,๑๖,๒๐,๒๑,๒๕,๒๖,๓๐,๓๔
ระดับพื้นฐาน	๑๒	ข้อที่ ๑,๒,๘,๙,๑๓,๑๔,๑๘,๑๙,๒๔,๒๕,๒๘,๒๙,๓๓

ภาคผนวก ญ

มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย
ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกัน
การบาดเจ็บในเด็ก
ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย

เด็กช่วงอายุ ตั้งแต่ แรกเกิด-๕ ปี เป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาในด้านต่างๆ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นหน้าที่หลักที่จะต้องดูแลเด็กให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน ให้เด็กได้อยู่รอดปลอดภัย และมีโอกาสในการพัฒนาอย่างเสมอภาค ในขณะที่เดียวกันผู้ดูแลเด็กในเวลากลางวัน คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง นำเด็กฝากเลี้ยงไว้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงนับว่าศูนย์เด็กเป็นบ้านที่สองของเด็กที่จะต้องให้เด็กอยู่อย่างปลอดภัย

ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี จึงได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการสร้างเสริมความปลอดภัยอย่างเสมอภาค โดยมีเกณฑ์ความปลอดภัยขั้นต่ำที่เด็กทุกคนควรจะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ การฝึกทักษะ การดูแลปกป้อง และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ซึ่งจะนำไปสู่การกระจายทรัพยากรเพื่อการสงเคราะห์เด็ก การคุ้มครองเด็ก การจัดสวัสดิการ และการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กในทุกกลุ่มของสังคมได้รับการดูแลอย่างเสมอภาค

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย หมายถึง ศูนย์เด็กเล็กที่มีการจัดการเรื่องความปลอดภัยด้วยการค้นหาปัญหา และปัจจัยเสี่ยงของการบาดเจ็บ การเฝ้าระวังการบาดเจ็บ พหุติกรรมเสี่ยง สิ่งแวดล้อมเสี่ยง และ วางแผนดำเนินการแก้ไข

มาตรฐานการดำเนินงานความปลอดภัย ๖ ด้าน ประกอบด้วย

๑. มาตรฐานความปลอดภัยของอาคาร

ภายนอกอาคาร

รั้ว มีความมั่นคง แข็งแรง หมั่นตรวจสอบประตูรั้ว โดยเฉพาะประตูซึ่งมีขนาดใหญ่และมีน้ำหนักมาก ว่ามีความมั่นคงหรือไม่ ประตูนี้อาจหลุดจากรางและล้มทับเด็กได้

ทางเข้า-ออก จากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสม หากเกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุร้ายแรงใด ๆ สามารถเคลื่อนเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก อย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ออก ๒ ทาง แต่ละทางความกว้างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร หากมีทางเดียวต้องกว้างอย่างน้อย ๑ เมตร

แหล่งน้ำ พื้นที่โดยรอบ มีรั้วกันแหล่งน้ำ เช่น สระว่ายน้ำ สระน้ำ คลอง บ่อ ดังนั้นต้องกำจัดแหล่งน้ำที่ไม่จำเป็นในศูนย์ฯ และละแวกศูนย์ฯ หรือแยกเด็กออกจากแหล่งน้ำโดยกันรั้ว กันประตูไม่ให้เด็กอยู่ใกล้แหล่งน้ำได้

ถนนภายในศูนย์ฯ และรอบ ๆ ศูนย์ฯ แยกพื้นที่การเล่นและการจราจรออกจากกันโดยเด็ดขาด ต้องแยกพื้นที่เด็กเล่นไม่ให้อยู่ใกล้พื้น ผิวถนน หรือบริเวณที่ยานพาหนะเข้า ออก และจำกัดความเร็วของยานพาหนะ

สนามเด็กเล่น ได้มาตรฐานตามข้อกำหนดความปลอดภัย ความสูงของเครื่องเล่นสนามต้องไม่สูงเกิน ๑๕๐ ซม. แต่ละชั้นต้องวางห่างกัน ๑๘๐ ซม. และมีการยึดติดฐาน ไม่ล้มทับ พื้นสนามเด็กเล่นที่ลดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บของสมองจากการตกจากเครื่องเล่น คือ พื้นทรายที่มีความหนาตั้งแต่ ๒๐ เซนติเมตรขึ้นไป หรือพื้นยางสังเคราะห์ชนิดความหนาเหมาะสมกับความสูงของเครื่องเล่น

ต้นไม้ ต้นไม้ภายในศูนย์ฯ ต้องไม่มียาง ไม่มีหนามที่จะก่อให้เกิดพิษได้ หรือต้นไม้ประเภทที่มีลูก และอาจจะหล่นลงมาเป็นอันตรายต่อเด็ก

สัตว์ ไม่มีสัตว์จรจัด

ภายในอาคาร

ห้องพักเด็กและที่พักรอ มีประตู หน้าต่างที่แข็งแรง หน้าต่างต้องอยู่สูงจากพื้นประมาณ ๑ เมตร เติงนอนไม่ควรวางไว้ชิดหน้าต่างโดยเด็ดขาดเพื่อป้องกันการปีนและตกหน้าต่าง

ห้องพักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น เด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

ห้องส้วม พื้น ประตู อุปกรณ์ โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ง่าย ประตูจะต้องไม่มีกอลอน หรือ ตัวล๊อค ภายใน และไม่ใส่กุญแจ มีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย พื้นมือเด็ก

ห้องครัว หรือบริเวณที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูกันเพื่อมิให้เด็กเข้าไปในบริเวณนั้นได้ โดยเฉพาะในเวลาที่ทำอาหาร

บันได ระเบียง มีประตูกันที่บันได เป็นประตูที่เปิดเข้าหาตัวได้ทิศทางเดียว และปิดกอลอนไว้เสมอเพื่อป้องกันเด็กไม่ให้ปีนป่ายบันไดได้ ราวบันไดและระเบียงต้องมีช่องห่างไม่เกิน ๙ ซม.

พื้นต่างระดับ เช่น ระเบียง เฉลียง หรือพื้นที่ยกกระดาน จะต้องมีความลาดชันที่แข็งแรงเพียงพอ

เสา มนไม่มีมุมเหลี่ยม

ไฟฟ้า ติดตั้งปลั๊กไฟสูง ๑.๕ เมตร หรือมีตัวครอบปลั๊ก เพื่อไม่ให้เด็กเล่นได้ ต่อสายดินกับอุปกรณ์ไฟฟ้าที่เป็นสื่อไฟฟ้าได้ เช่น ตู้แช่แข็ง ตู้กดน้ำดื่ม ต่อเครื่องมอดตัดไฟอัตโนมัติ

แหล่งน้ำ กันประตูมิให้เด็กเข้าไปใกล้แหล่งน้ำ เทน้ำออกจากถังทิ้งเมื่อไม่จำเป็นต้องใช้ ปิดฝาล้างน้ำ ตุ่มน้ำ

สีผนัง ที่เคลือบนั้นต้องไม่เป็นสารพิษ หรือ ระคายเคืองต่อผิวหนังหรือการหายใจ ทั้งในเวลากาการใช้งานปกติหรือเวลาที่วัสดุเคลือบผิวนั้นทำปฏิกิริยากับความชื้น

๒. มาตรฐานความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์

เฟอร์นิเจอร์ โต๊ะ ตู้ แข็งแรง มั่นคง วางบนพื้นราบ ไม่ล้มง่ายเมื่อเด็กโหน หรือยึดติดกำแพงเพื่อป้องกันการล้มคว่ำเมื่อเด็กเข็น ดัน หรือปีนป่าย ไม่มีมุมแหลมคม หรือใส่อุปกรณ์กันกระแทกที่มุมขอบทุกมุม

ของเล่น เลือกผลิตภัณฑ์ที่เด็กใช้ให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัย เช่น เลือกของเล่นที่มีเครื่องหมายผ่านการตรวจสอบมาตรฐานอุตสาหกรรม เด็กอายุน้อยกว่า ๓ ปี ไม่ให้เล่นของเล่นที่มีขนาดเล็กกว่า ๓.๑๗x ๕.๗๑ เซนติเมตร เพราะของเล่นขนาดนี้อาจทำให้สำลักอุดทางเดินหายใจ ไม่ให้เล่นของเล่นอันตราย เช่น ของเล่นที่มีความแหลมคมมีความแรง เช่น ปืนอัดลม หรือ วัตถุระเบิด เช่น พลุ ดอกไม้ไฟ เป็นต้น

เครื่องมือการเรียนรู้อื่นๆ สีเทียน สีผง ปากกา ดินสอ ลูกบิด จะต้องได้มาตรฐานไม่มีสารพิษและขนาดเหมาะสมตามวัย

น้ำยา ยา สารพิษ ต้องเก็บสารต่างๆที่อาจก่อพิษแก่เด็กได้ให้มิดชิด และเด็กไม่สามารถจะหยิบได้เอง มีฝาปิดแบบปลอดภัยสำหรับเด็ก (child proof cap) ไม่นำเอาสารพิษใส่ภาชนะที่มีลักษณะคล้ายกับภาชนะที่บรรจุอาหารเครื่องดื่มและไม่วางอยู่ในที่เดียวกับที่วางอาหารและเครื่องดื่ม

๓. มาตรฐานการเดินทางปลอดภัย (safe route to daycare)

รถจักรยาน เด็กที่โดยสารรถจักรยาน ควรมีที่นั่งพิเศษสำหรับเด็ก โดยที่นั่งยึดติดกับรถจักรยานอย่างแข็งแรง มีเข็มขัดยึดเด็กติดกับที่นั่ง มีที่วางเท้าเพื่อป้องกันเท้าเข้าซี่ล้อ และเด็กควรสวมใส่หมวกนิรภัย

รถจักรยานยนต์ เด็กอายุมากกว่า ๒ ปี โดยโดยสารรถจักรยานยนต์ ต้องใส่หมวกนิรภัยที่ได้มาตรฐานเด็กอายุ ๒-๕ ปี ใช้หมวกขนาดเส้นรอบวง ๕๐๐ - ๕๓๐ มม.

รถยนต์ เด็กโดยสารรถยนต์ใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก ติดตั้งบนที่นั่งด้านหลังรถสำหรับรถปีค้อพให้ติดตั้งด้านหน้าข้างคนขับ และห้ามใช้ถุงลมนิรภัยด้านข้างคนขับ

ถนนปลอดภัย จำกัดความเร็วของยานพาหนะบริเวณศูนย์เด็กเล็ก โดยออกกฎระเบียบและการออกแบบถนน เพื่อไม่ให้ยานยนต์ต่างๆใช้ความเร็วได้มากกว่า ๓๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

๔. มาตรฐานระบบป้องกันภัยจากบุคคล

ระบบการค้นพบปัญหา ปกป้องเด็กจากบุคคลอันตราย เช่น บุคคลเสพยาเสพติด บุคคลที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ บุคคลที่เสพยาเสพติดทางเพศ หรือเมาสุรา

ระบบรายงาน ผู้พบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์จะต้องให้การช่วยเหลือเบื้องต้น และแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยมิชักช้า (ตามมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖)

ระบบการรักษาความปลอดภัย การรับจ่ายเด็ก การป้องกันคนแปลกหน้า ไม่ปล่อยให้เด็กอยู่กับคนที่ไม่คุ้นเคย ตามลำพัง หรือไปกับคนแปลกหน้า

ระบบการขอความช่วยเหลือ วิธีการสื่อสารกับหน่วยฉุกเฉินทางการแพทย์ (๑๖๖๙) ศูนย์พิษวิทยา (๐๒๒๐๑๐๘๓) รวมทั้งวิธีการส่งต่อเด็กในภาวะฉุกเฉินไปยังสถานพยาบาลใกล้เคียง

๕. มาตรฐานระบบฉุกเฉิน

แผนฝึกซ้อมการป้องกันภัย มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ฝึกการกู้ชีพ ฝึกอบรมบุคลากร ในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฏิบัติการกู้ชีพพื้นฐาน (การเป่าปาก นวดหัวใจ และการคอบหลังกตหน้าอก หรือกดท้องเพื่อกำจัดสิ่งแปลกปลอมออกจากหลอดลม) และการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก มีระบบส่งต่อเมื่อเจ็บป่วย

หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน ของส่วนราชการต่างๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำไว้ในที่เปิดเผย

อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟ เครื่องจับควัน ภายในบริเวณอาคาร

อุปกรณ์ดับเพลิง จัดให้มี ติดตั้งไว้ในที่มองเห็นชัดเจนหยิบใช้ได้สะดวก และมีสภาพพร้อมใช้งานโดยให้พิจารณาติดตั้งอย่างน้อย ๑ เครื่องต่อพื้นที่ ๑๕๐ ตารางเมตร ผู้ดูแลเด็กทุกคนสามารถใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้อย่างถูกต้อง

๖. มาตรฐานความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนประเมินความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม การสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัย
